

Št. 129

**FEBRUAR
2017**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Tehnični urednik in oblikovanje:
Chris Hartke
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić
Sodelavci uredništva:
Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba
Grafčna zasnova:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić, Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar
Fotografiji na ovitku:
Nada Žgank
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavezanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

HINENI, HINENI (יִנְיָה)

foto: Tanja V.

Skrajno negostoljubne razmere v flori in favni februarja in pretežno celotni zimi ne zbuja ravn optimizma, zato pa marsikaj premaknejo in spreminjajo v ljudeh, vsaj zdi se mi oziroma v to rada verjamem; porajajo se prebliski, ideje, občasno tudi mojstrstva. Kar vzkali v pomanjkanju, ima brez izjeme potencial, od tod izvira ta čudovita moč!

Že res, temačni čas in kratki dnevi nas silijo k mirovanju, posedanju na toplem in čakanju na spremembe, predvsem vremena (vse druge pač ne pridejo kar same po sebi). Vendar postanemo aktivni v glavi. No, recimo, da smo ves čas in zdaj nekoliko bolj. Vzklije težnja po izboljšanju, tako se mi dozdeva.

Pred kratkim sem spoznala prav posrečenega idealista, ki je med drugim poudaril, da entuziazem v kombinaciji z idealizmom kajpak ni dovolj, še prehitro se sprevrže v utopijo. Vsekakor je nujna realistična nadgradnja, ki stvari požene v tek. Morda se kombinacija zdi sprva nemogoča, vendar je oboje v osnovi združljivo – najbolj konstruktivno možno.

K tokratnemu razmišljanju me je spodbudilo dogajanje, ki smo mu socialni delavci v naši nevladni organizaciji priča in se ponavlja vsako leto, kot nekakšen dějà vu. Včasih pred novoletnimi prazniki, včasih že ob dnevu vseh svetih, zanesljivo pa, ko stopinje padejo deset pod ničlo ali več. Takrat medijem (tj. urednikom dnevnih novic) kresne v glavi. Vest o brezdomcih in mrazu bi zagotovo dvignila gledanost! A ni to fajn? In snemalne ekipe se kot mrhovinarji zaženejo v prostore našega dnevnega centra in okolice pa ostalih zavetišč in sprejemališč za brezdomne. Nič ne rečem, po udarnem valu, ki praviloma sledi, k nam z donacijami in ponudbami prinese tudi posameznike in organizacije, ki postanejo bolj pozorni na potrebe drugih, praviloma nesrečnejših od sebe. Kar je dober znak in več kot dobrodošlo. Po drugi strani pa je prisotno žalostno dejstvo, da šele skrajne razmere nekoga spodbudijo, točneje prisilijo k akciji. Pred kratkim me je popolnoma vrglo iz tira neobjektivno poročanje. Pred začetkom intervjuja ali dajanja izjave namreč novinarju ali novinarki na nedvoumen način pojasnim svoja pričakovanja, predvsem to, da bodo, če že režejo (kar povsem razumem) izpostavili bistveno. Ampak: bob ob steno! Pogrelo me je, ko sem si pozno zvečer ogledala posnetek svoje izjave. Takrat je bilo nemogoče popraviti škodo, novica je šla v eter in širni svet. Zagotovo preverjeno, tako je vsaj prepričan srednje osveščen in/ali zahteven gledalec. Predvsem trditev, da kapacitete v zavetiščih niso v celoti popolnjene, in celo da prostora za nastanitev brezdomnih ni premalo, je prebila sodu dno. Pravzaprav do te mere, da jih je naslednji dan - ne kriv ne dolžen - slišal novinar neke druge TV-postaje, ko je čakal na svoj intervju z mano. Nesrečni tajming pač (dolgujem opravičilo, Iztok). Novinar Iztok je po mojih litanijah o objektivnosti objavil, kar se mi zdi pomembno poudariti vsakič znova. Da namreč brezdomstvo obstaja vse mesece v letu, poleti in pozimi in kljub bolj humanim vremenskim razmeram ni nič manj sramotno, le brezdomni se bolj zlijejo z okolico. Izmed vsega najbolj sramotno pa je dejstvo, da šibkejšim in ranljivejšim od sebe ne znamo, ne moremo ali preprosto nečemo zagotoviti dostojnega minimuma, strehe nad glavo z vsaj 10 stopinjami nad ničlo. Sredi najbolj trde zime. Ja, primeren čas je za sodelovanje, druženje, izmenjavo idej in solidarnost. Ter za kanček empatije. Za pripravo terena, pravzaprav. Ergo »I'm ready, my Lord«, kradem Cohenu. Samo izjemoma. Kar priporočam tudi ostalim, ker: *just Imagine* (John Lennon).

MG

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 USODNA NOČ, KO SEM SPOZNAL BARVO
SVOJE DUŠE, 4. DEL
- 6 ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 6 MOJE BIZARNO POTOVANJE PO
PODNAJEMNIŠKIH STANOVANJIH V LJUBLJANI
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 EHO IZ TOTEGA KONCA
- 11 BILO JE NEKOČ
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 pOdpiram - CARLOS PASCUAL
- 17 SOL IN KOPER
- 18 SLIŠANJE GLASOV
- 19 LIKOVNA STRAN
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 25 IZZA REŠETK
- 26 SMS-KOMENTARNICA
- 27 MILOŠEV FOTO - KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

ŠPELA, 2. DEL

foto: arhiv KU

Ker sem imela samo 5. stopnjo izobrazbe, sem službo težko našla (gimnazijska maturantka). Doma sem morala plačevati najemnino, zato sem sprejela delo v koprskem McDonald'su. Delo je bilo kar naporno, plača pa izjemno nizka. A vsaj streho nad glavo sem imela. Po določenem času sem si zaradi slabega poslovanja delodajalca morala poiskati novo službo. Dobila sem bolje plačano delovno mesto blagajničarke v Casinoju. Navzlic dobri plači in možnosti napredovanja je bilo delo izredno težko. Delalo se je po 12 ur dnevno, 3 dni zaporedoma, z enim dnevom premora, in sicer 7.00–19.00. S tremi kratkimi odmori dnevno. Z začetkom službe se je pojavila tudi moja nočna mora. Ker sem veliko časa preživela v službi, nisem imela časa za prijatelje. Teh pravzaprav niti nisem imela. Doma so se začeli problemi, zaradi višine moje plače. Starši so mi zaklenili vrata in nisem se mogla več vračati domov. Takrat sta mi stopila naproti moja stara starša. Vzela sta me k sebi v njun dom. Hiša je bila kamnita in vsa obdana s prekrasno zelenico. Spomladi posuta s trobenticami in marjeticami. Hišo je varoval živahen mešanček po imenu Bobi. Nekaj časa je minilo tako. V nekaj dneh sem se potožila začasni sodelavki. V mladostniških letih nisem veliko žurala, saj sem večino časa preživela v jadrnem klubu. Povedala sem ji tudi, da imam težave s spanjem. Nasmejala se mi je in mi ponudila čuden svetlorjav prašek, ki ga je tudi sama kadila na aluminijasti foliji za peko. Seveda me je to zelo začudilo, saj tega prej še nisem videla. Spraševala sem jo, »zakaj to kadi«, ona pa se je zasmejala in mi pod nos ponudila folijo. Nagovarjala me je, da naj poskusim. Zaklela se je pri bogu, da mi snov ne more škoditi. To, da me je umirilo, je bilo res, a s tem sem naredila prvi korak proti breznu, v katerega sem hitro padla. Začela sem jemati heroin. Ker takrat nisem imela finančnih težav, stroški mojega drogiranja niso bili pretirano visoki. Na začetku nisem jemala velikih odmerkov. Vendar sem ga jemala vedno pogosteje. Iskala sem tolažbo in uteho. Postala sem odvisnica. Moja odvisnost je postajala vse hujša ter izzvala ogromno prepirov, zaradi katerih mi je še danes žal. Prijatelj je že tako nisem imela, še tisti redki so me zapustili. Odločila sem se spregovoriti. Po dolgem pogovoru s starši in starimi starši sem se vendarle vpisala v metadonski center v Kopru. Metadon sem pila približno eno leto, vmes pa neredno jemala kokain. V prvem letu jemanja zdravil in drog sem sprejela odločitev in pomoč poiskala pri zunanjem psihiatru gospodu Kastelicu. Ta me je po pogovoru s starši sprejel na detoksikacijski program v Ljubljani. Moram reči, da ni bilo lahko, a sem se s stisnjenimi zobmi prebijala iz dneva v dan. Ti so bili vedno težavnejši. Zavedala sem se tega, kaj vse sem dala skozi zaradi lahkomišelnosti. Na detoksu so me očistili vseh nepotrebnih substanc. Hotela sem domov.

HEROIN SEM JEMALA VEDNO POGOSTEJE. ISKALA SEM TOLAŽBO IN UTEHO. POSTALA SEM ODVISNICA.

Odgovori!

Odgovori!

Nočem uničiti te obleke.

Pa potem?

Nekaj.

Torej ...

Preveč besa.

Zakaj?

Vredno opisa?!!

Jožica

ODEJA

foto: Sandra Požun

MRAVLJINCI IŠČEJO PROSTOR ZA DOM
IN ME SPOMNIJO NA BREZPOSELNOST.

ZAZIBAM SE NA GUGALNIKU,
SVEŽE OBRITA, MLADA, PREMLADA.

ČAROVNICE SE SKRIJEJO.

TOKRAT SRKNEM KLORIRANO VODO.

ZA ZDRAVJE.

NA ZAJETJU SO ZAKLALI PETELINA.

KDO VE, DO KJE SEGA NJIH KRIVDA.

KDO VE, KAM GREJO MRAVLJE UMRET?

POKOPLJEŠ ENO, SI POKOPAL VSE.

DNK IN TE FORE.

V MOJEM SRCU PA PALAČA.

KARMISS

Popisan list

Vprašanja,
ki sem jih imela,
postala so le del
papirja.

Popisan list,
ki ni več čist.

Nedeljka

USODNA NOČ, KO SEM SPOZNAL BARVO SVOJE DUŠE - 4. DEL

Uredniški komentar: Spoštovani bralci in bralke, na tem mestu vam predstavljamo politično-kulturno grozljivko in resnično zgodbo svojega sodelavca Diega v sedmih nadaljevanjih. Zgodba se začne nekega petkovega večera v Ljubljani, ko avtor začuti, da gre za poseben dan v njegovem življenju. Zato se odpravi v mesto in zaide v lokal z nenavadnim imenom Usoda. Tam sreča bivšega sodelavca ter z njim razmišlja o delavcih, sindikatih, podkupovanju in prodajanju svoje riti (za mali denar).

Odidem ven. Ves besen. A glej, skoraj bi pozabil, kaj se dogaja na »prizorišču« oziroma kaj se je dogajalo, kajti še vedno se vrtijo Pankrti, a tokrat vrtijo Bandiero Rosso. Obritoglavca sta edina, ki ne muvata v ritmu glasbe. Opazim, kako sta postala mrka in besna, a mislim, da vem, zakaj. Najbrž zaradi refrena »Evviva il comunismo e la libertà!«. Tedaj doživim šok, Kardelj spleza na šank in začne plesat in mahat ravno ob omenjenih verzih. Sleče si svojo rdečo majico in začne opletat z njo, kot da bi bla zastava. Evviva il comunismo e la libertà, evviva il comunismo e la libertà! Natakarca se mu dere in maha, naj gre dol, a tip je ne šljivi pet posto, skoraj vsi prisotni ga še spodbujajo in uživajo, le obritoglavca s čedalje večjim sovraštvom buljita v njega. Šele zdaj, ko si je Kardelj slekel

majco, dojamem, kakšna mrga je v resnici. Mora bit močan kot vol. Komad se konča in Kardelj skoči s šanka, a glej ga, zlomka, ravno ko pristane na tleh, se začne vrtet naslednji komad od Pankrtov, za katerega bi bilo mogoče bolje, da se ne bi. Ta verz je usoden: »Totalna revolucija za njega ni rešitev, Janez kurbin sin hoče samopotrđitev.« A v naslednji sekundi se zasliši eksplozija: »Bum!« »Fak, ne! Je to še en teroristični napad radikalnih teroristov, smo res po Franciji in Nemčiji mi na vrsti?!« Ne, pač pa je obritoglavec z majco Janeza Janše zabrisal stol v Kardelja, ki ves okrvavljen v nezavesti leži na svoji mešalki. »A si nor?!« se zadere natakarc na Karantanca. A hudič, tudi proti njegovi glavi prileti stol, ki zadene ogledalo. »Jebem ti mater!« se nekdo zadere, a vidim, da je to Kardelj, ki kot Rambo začne trgat svojo rdečo srajco, obritoglavca skočita na njega in začne pokati in zdaj Kardelj udari enega, drug Kardelja, kri se preliva po celem lokalu, ko se cel lokal začne tabanat med sabo. Poka, razbija se, stoli letijo, jaz pa se začnem smejat kot še nikoli do zdaj, ko prileti še en stol, tokrat mimo moje glave, pohitim proti izhodu.

Diego Menendes

05
KRALJI
ULICE

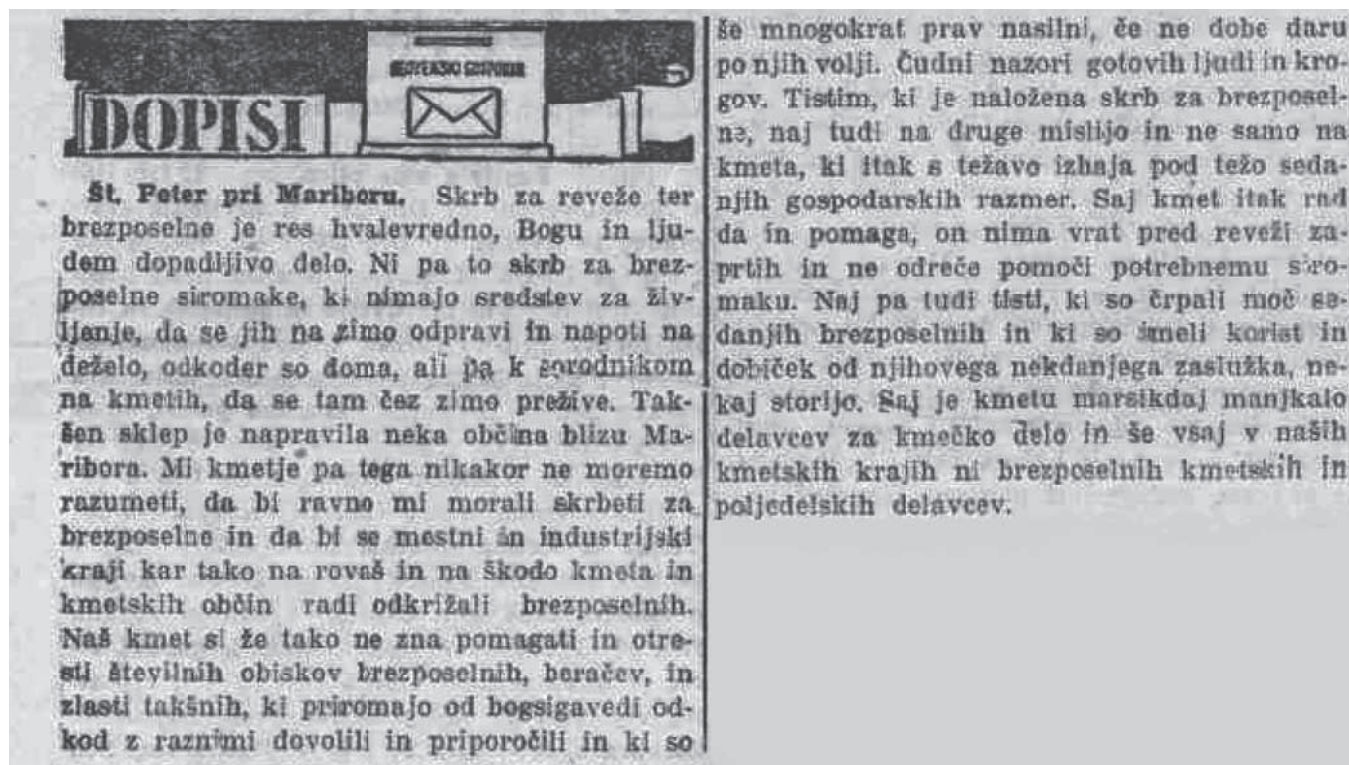

Leah Artist Mihalj

IZSEK ČASA

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine in brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega, kakšen je bil nekdanj odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi.

Izsek iz Slovenskega gospodarja leta 1934, letnik 68, št. 50.

MOJE BIZARNO POPOTOVANJE PO PODNAJEMNIŠKIH STANOVANJIH V LJUBLJANI

Ko sem skoraj celih dvajset let živila v Ljubljani, sem seveda živila v stanovanjih, ki sem jih najela. Kakopak. Le kje bi kot mlad človek dobila denar ali službo za nedoločen čas, da bi si lahko vzela vsaj kredit? Spominjam se, da sem v eno stanovanje, ki je bilo na lepi lokaciji v Trnovem, vložila 35.000 evrov! 35.000!!!!

Prvo podnajemniško stanovanje, v katerem sem bila, je bilo na Viču. Bilo je v osmem nadstropju in poleti je bilo hudičevo vroče, pozimi pa vražje mrzlo. Lastnik ga je prodal, zato sem se morala preseliti.

Ravno sem začela hoditi z enim pobičem in skupaj sva se vselila v takrat še stoječ Kolizej. Tam je bilo kot v gradu. Predvsem zaradi oken, ker drugače je bila živa katastrofa. Streha je bila podložena s trami, da ne bi padla na vse nas. Ko nama je upravitelj pokazal stanovanje, je sproti ugotovil, da je spet

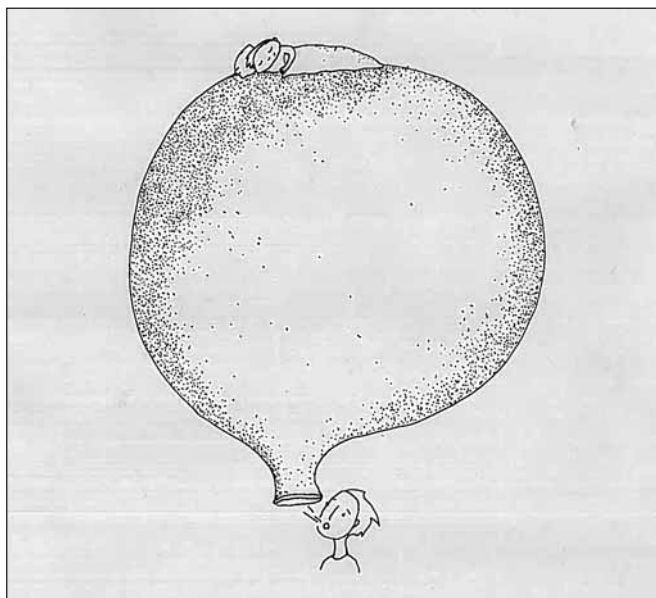
nek brezdomec vlomil v stanovanje, in je ponovno zamenjal ključavnico. Pozicija sob v stanovanju je bila enkratna. Najprej si stopil direkt v kuhinjo, iz nje so vrata vodila v dnevno sobo, iz dnevne pa ena vrata v kopalnico, ki ni imela ne keramičnih ploščic ne vode, le banjo, in druga vrata v sobo. Kurilo se je na drva, peč je bila v kotu dnevne sobe. Moj bivši je začel sekati drva kar v stanovanju, sosedje pa so nama dali hitro vedeti, da se to ne dela tu, ampak zunaj. Na stranišče je bilo treba ven iz stanovanja skozi ogromen hodnik. Vrata stranišč so bila zaklenjena, zunaj pa mraz, ki je bil tam pozimi nevzdržen ...

Ko sva poleti s fantom na psu našla klop, ga je moj »pametnjakovič« ovil v kos papirja in skuril sredi poletja. Zato se je sosedom začel valiti dim iz peči v stanovanja in poklicali so policijo in gasilce. Vse sadike »paradižnikov« sva morala v treh minutah prenesti v kopalnico in moliti, da tja pa res ne

bodo vtikali nosu! Najhujši pa je bil nepismen upravnik. Svoja obvestila in uradne pritožbe sosedov je spisal tako nemogoče nečitljivo, da sem jokala od smeha in začudenja, kako je sploh dobil službo. Kasneje sem izvedela, da je bila lastnica stavbe njegova teta.

Vendar to še zdaleč ni bilo najhujše stanovanje. Nekaj najhujšega je bilo stanovanje v hiši točno nasproti Poliklinike. Kletno stanovanje je oddajal možakar v zrelih letih, ki je živel s svojo zlobno mamo. Pravzaprav sta se v prejšnjem režimu ušturila v celotno nadstropje hiše, ki je včasih cela pripadala vdovi, ki ni imela otrok, pač pa je imela čudovito staro pohištvo, klavir, tri originalne slike Božidarja Jakca in je živela v čudovitem nadstropju, polnem starin čisto sama. Da ne govorim o sirenah, ki so tulile večkrat na dan, saj smo bili tik ob urgenci. Fant je takrat imel avto in lastnik mu ni pustil, da bi parkiral na dvorišču. Zato je moral parkirati ob sosednji zapuščeni stavbi in ker je bila lokacija blizu Metelkove, so mu avto večkrat vdrli. Enkrat so mu vzeli pest drobiža. Neko jutro pa avta ni bilo, zato sva mislila, da so ga ukradli. V resnici so le razbili šipo in zato ga je policija odpeljala v skladišče. Hvala bogu.

Stanovanje je bilo sicer neverjetno locirano. Ko si prišel v hišo, si šel po stopnicah v klet in prižgala se je luč na senzor, da si lahko odklenil vrata. Tako si vstopil v prašen hodnik običajne zaprašene kleti. Vrata na desno so vodila v majhen prostorček, kjer so bili kuhinja in WC ter tuš kar lepo skupaj. *Ločevala* jih je le iverka. Uf, kako je dišala mineštra, ko si ravno opravljal opravilo št. dva (saj veste, ne?). Vrata na levo pa so vodila v sobo, kjer je bila peč na elektriko, ki je žrla energijo kot trakulja. Da ne govorim, da v kopalnici/kuhinja sploh ni bilo gretja. Ker ni bilo postelje, sva si s fantom kupila napihljivo, saj za kaj več nisva imela denarja. Čez kake tri tedne je počila ravno na mestu, kjer se ni dala zalepiti. Tako sva jo napihovala vsak večer, in ko sta se najini riti začeli dotikati mrzlih ploščic na tleh, je eden od naju (tisti, ki je bil ravno na vrsti) vstal in napihoval, drugi pa je vstal in čakal, da se bo lahko spet ulegel, dokler prekleta reč ni spet spustila. Najhujša je bila vlaga. Vlaga je bila tako huda, da so mi zgnili trije pari čevljev in preproga. Pa še kak kos oblačila. *Lep spomin* imam tudi na prvi dan, ko sem zamujala z najemnino. Pridem domov in elektrika ni delala. Pa sem šla k lastniku in mu to omenila. »Jah,« je rekel, »niste plačali najemnine, pa sem moral iti po električarja, da vam izklopi elektriko! In sedaj boste morali počakati, da ga spet pokličem in vam jo vklopi nazaj. Veste, to so samo stroški zame, pa še čas mi vzame.« Verjemite mi, da nisem nikoli več zamujala z najemnino. Ampak vsake toliko časa je zmanjkalo elektrike. Izkazalo se je, da je imel možic doma stikalo, s katerim je podnajemnikom izklapljal elektriko, kadar niso plačali najemnine. Ker pa je bila hiša stara in takisto tudi napeljava, se je začela elektrika izklapljati sama od sebe. Hudiča, a ne?

Damjan Majkic

Vse izkušnje niso slabe. V enem stanovanju, ki je bilo kar drago, me je zeblo. Lastnikom sem to večkrat omenila. Oni pa, da ni mogoče. Ko sem šla čez vikend domov, so zmerili temperaturo (kakih 18 je moralo biti) in ugotovili, da so odpirali vijak za gretje vode namesto vijaka za gretje radiatorjev. Sta bila pa kar v redu ta dva lastnika. Imela sta sina z malce bizarnim imenom in sta ga zdravila s homeopatijo. Čeprav je bil lastnik moški, se je hitro videlo, kdo nosi hlače pri hiši. On je bil lastnik kar velikega dela zemlje, kjer so zgradili solo in dva bloka, prejel je mastno odškodnino. Podedoval je tudi vilo po očetu ali morda dedku, ki je bil graditelj za Plečnika. Zato so bili nekateri ornamenti okoli hiše ostanki Plečnikovih stavb. V hiši je imel v podnajemu kar nekaj ljudi, in to vse na črno. Nato se je zaljubil in žena mu je rodila sina, obenem pa vzela finančne vaje trdno v roke, saj je bil on dobra dušica. Prepošten in preveč prijazen za ta svet. Računal bi mi polovično najemnino, ampak žena je bila bolj stroge in natančne sorte, da ne rečem grabežljiva, saj v vseh teh letih ni niti enkrat zvišala najemnine, razen takrat, ko smo naročili brezžični internet, ki celo leto ni deloval, kot bi bilo treba. Ko je enkrat, ko me ni bilo v stanovanju, tip meril steno, da bo naredil polico, me je vprašal, kaj je v steklenem lončku, zaprtem s pokrovom, ki je stal na mizi. »Em, to so posebna zelišča za juho,« sem prestrašeno izdala, saj je šlo za marihuano. Pa je vprašal: »Ti poslušaj, ali bi mi lahko dala malce tistih zelišč, čisto malo, da bom imel zase?« Seveda sem mu jih z veseljem dala. Vse za zdravje. Čudim se, da niso policisti nikoli potrkali na moja vrata, saj sem imela polno okno sadik, mimo katerih je vsak dan hodil poštar.

No, vidite, kaj vse se lahko živemu človeku zgodi!

Marta

SEM ZA SLOVENŠČINO NA SLOVENSKE UNIVERZI. SO WHAT?

MALI KRIŽAR

08
KRALJI
ULICE

Če bi me poznali kot otroka in spremljali moje življenje od otroštva dalje, si nikoli ne bi mislili, da se bo zasukalo, kakor se je. Nikoli ne bi rekli, da bom samoiniciativno pristal na herezijo telesa in se podvrget izredno intenzivnemu samouničenju, ki je pogoltnilo mnogo mojih let in še kakšno zraven.

Na svoje otroštvo imam precej lepe spomine, bil sem vesel, igriv otrok, dobro socializiran in z odličnim učnim uspehom. Dolga leta sem bil tudi športnik, treniral sem baseball, par let sem igral celo v slovenski reprezentanci in nastopil na evropskem prvenstvu. Materialno gledano doma nisem nikoli občutil posebnega pomanjkanja, čustveno gledano pa sem s strani staršev prejemal zelo paradoksalne čustvene impulze. S tem mislim predvsem na to, da nikoli nisem bil deležen zdravega izražanja čustev znotraj družine. Po eni strani sem prejemal s strani enega preveč ljubezni – ja, to je mogoče –, po drugi strani pa je drugi ni znal oziroma ni hotel izražati. Nekateri bi rekli, da je bil pač »pravi« moški ...

Čeprav sem preživel mnoge trenutke, ki jim otroci ne bi smeli biti priča, do svojih staršev ne gojim nikakršnih zamer. Kralj alkohol je bil eden glavnih krivcev za vse težave znotraj naše družine. Dolgoletno pitje s strani mojega očeta se je vleklo skozi celotno otroštvo in nadaljevalo skozi moja mladostna leta vse do polnoletnosti in dalje. Vendar je tudi prevelika ljubezen s strani moje mame odigrala svojo vlogo. Naj pojasnim. Bil sem zaščiten kakor polarni medved, nikoli nisem bil ničesar kriv, skratka bil sem angelček. Mislim, da sem bil zavrt v vato predvsem zato, da ne bi občutil divjanja in kaosa alkohola. Toda tega se ni dalo prikriti. Mnoge neprespane noči, ko sem očeta kot osnovnošolec prosil, naj bo malce tišji, saj nisem mogel spati, jasno pričajo o tem. Še dolgo zatem, ko bi moral spati, je on glasno razpredal o situaciji v slovenski politiki. Ko mi je prekipelo, sem vstal iz postelje in ga pocukal za rokav: »Ne morem spati, stišaj malo, zjutraj imam šolo.« Ljubeče me je pogledal, me pobožal po glavi in mi dejal, da ga bom enkrat, ko bom večji, gotovo razumel. Promili so mu v takšnih primerih potencirali čustveno

dejavnost, in to so bili redki trenutki, ko me je objemal in mi izkazoval ljubezen, kar pa ne pomeni, da me ni imel rad. Kasneje sva se znala sporazumeti že s pogledom in ob tem je bilo čutiti tudi tiho izražanje čustev. Moram pa reči, da tudi v najhujših opitostih ni nikoli dvignil roke nadme ali nad druge člane naše družine.

Po drugi strani so z mamine strani neprestano deževala vprašanja. Te zebe? Nadeni si kapo. Pokrij se z dodatno odejo, pojej kaj itd. In tudi danes ni dosti drugače. Toda, ne. Niste me razumeli prav. Nisem mamin sinko – sem večni sinko mamin (velika razlika ☺). Mislim, da je postala takšna predvsem zato, ker me je hotela zaščititi pred kaosom alkoholne disfunkcije in je morala izkazovati ljubezen za dva. Nekateri bi tako rekli, da sem vsaj do neke mere živel v disfunkcionalni družini ter da je to realnost mnogih slovenskih družin, spet drugi pa, da to dejstvo koristim le kot večni izgovor za vse napačne odločitve, ki sem jih v življenju sprejel. Se pravi, da iščem izgovor za ples z drogo.

Strokovnjaki pravijo, da so disfunkcionalne družine vse, v katerih redno prihaja do konfliktov in zlorab, ki jih izvajajo posamezni družinski člani. Pravijo tudi, da: »Zaradi fizične ali čustvene odsotnosti starši otrokom ne morejo biti vzorniki, kjer bi se le-ti naučili zdravih modelov za čustvovanje, postavljanje mej, reševanje problemov, funkcioniranje v odnosih in socializacijo. Zato se v otrocih pojavijo strahovi, kot so strah pred nevarnostjo, zapuščenostjo, kaosom in občutek neljubljenosti.« V mojem primeru bi dejal, da te trditve ne veljajo v celoti. Resda se je do neke mere čutila čustvena odsotnost, vendar bi rekel, da je trditev, ki v mojem primeru resnično drži, problem postavljanja mej. Odnosi, čustvovanje, socializacija ... mi nikoli niso delali težav.

O teh stvareh govorim precej neprizadeto. Prepričan pa sem, da bi bil strokovnjak, ki bi pokukal v dan mojega življenja pri denimo osmih letih, popolnoma šokiran. Nasprotja, ki sem jih bil dnevno deležen, so bila monolitna. Vseeno pa se moram svojim staršem zahvaliti za odlične temelje, ki

Tjaša Žurga Zabkar

so jih postavili pri moji vzgoji. Resnično, brez teh temeljev danes ne bi bil oseba, kakršna sem. Zahvaliti se jima moram za vse, kar sta storila zame, opravičiti za povzročene sive lase, skratka ne glede na vse probleme sta bila oče in mama v pravem pomenu besede. No, eden bolj, drugi manj.

Kako jima je to uspelo med vsakodnevnim pričkanjem in ljubosumjem, mi ni jasno. Vcepila sta mi vrednote, ki bi jih moral poznati vsak človek. Poštenost, empatija, bonton, spoštovanje soljudi, ljubezen do narave in vsega živega, skratka naučila sta me postati čutno bitje.

Pot, ki sem si jo kasneje izbral sam, ni njuno maslo. Moj brat, ki je ves ta »pekel« preživel skupaj z menoj, se ji je uspel docela izogniti. Pravzaprav ni nikoli iskal lažjega izhoda, še džointa si nikoli ni prižgal. Koliko je torej za kriva pota lahko kriva družina in koliko krivde nosimo sami? In potem je bilo ...

TATU ZGODBA

To je moj prvi tatu, nastal pa je, ko so prišli v modo, kakih 20 let nazaj. Bilo je proti koncu OŠ, pri dopolnjenih 13 letih. In princip? Takrat si je marsikdo kar sam naredil strojček za tetoviranje, in sicer iz notranjosti radio sprejemnika. Čez si z elastiko pritrdil slamico, napolnil s črnilom in je kar nekako šlo. Sama sem imela smolo predvsem s tetovatorjem. Motiv mačka sem izbrala že prej, saj ga jemljem kot moj alter ego. Potem pa sva se z modelom spravila iskat slike mačk. Prelistala sva številne časopise, vendar nisva našla ničesar primernega. Na koncu sva združila sliko dihurja in psa in nastal je poseben lik, kot iz risanke. Ljudje ga hvalijo, meni pa ni preveč pri srcu. Lahko bi bolj premislila in si dala delati kaj lepšega.

Alenka

foto: MG

09
KRALJI
ULICE

Od nekoga sem slišal, da sem smešno iskren. To je ene vrste norčevanje iz odprtega človeka. Jaz sem razložil svoje probleme in prevzel odgovornost za svoje napake - prirojene in naučene. Če povem v detajle kako jaz čutim in zakaj me boli srce, potem sem smešno iskren. Lažem ne, pozabim pa precej. To je pač posledica staranja in preveč tablet, takih in drugačnih. Nekdo je rekel. »Kdor je oborožen z znanjem je nepremagljiv!« To je teorija, ki jo vsak razume. Pa »Več glav več ve.« Tudi to je res. Pa problem je v tem, da se ne znamo zment, vse znanje tega sveta pa ne pomaga, da bi živeli v miru in blagostanju vsi narodi, vseh starosti. Zlo, ki se plazi po našem planetu, bo nekega dne zgorelo in se izničilo v objemu sonca, ki bo naš planet Zemlja posrkalo vase. To je najbolj verjetna razlaga prihodnosti. Ljubezen pa je večna, v to verjamem z vsem srcem. Potrpežljivost, dobrotljivost, resnica, upanje, moč in hitrost ... vse to dela za preživetje človeka, oziroma njegove duše ... Hop, zdaj grem pa spat.

Kavica

VRITOLEZ(IJ)

SEM IZNAŠEL, IZUMIL NOVO BESEDO,
SAJ BIL JE NENAZADNJE ŽE SKRAJNI ČAS,
DA TOVRSTNA BITJA DOBIJO TUDI SVOJ IZRAZ,
SVOJO BESEDO, SEM IZUMIL JO V NJIH ORNAŽ,
NJIM NA ČAST, SAJ VRITOLEZIJEV V TEJ DEŽELI NE MANJKA,
ZAKAJ JIH JE TOLIKO, JE ŠE MENI SAMEMU UGANKA,
POGLEDUJEM NA NJIH IZ SVOJEGA GANKA,
SAJ BITI VRITOLEZIJ JE LAHO TUDI ZOPRNA ZANKA.

NAJ MALCE SPREGAMO, A SAMOSTALNIKA NE,
GLAGOL BI BIL VRITOLEZITI, RES VRITLEZI,
SE KDAJ ZNAJDEJO V LASTNI KATEHEZI,
ALI VEDNO ZNOVA LE DRUGIM LEZEJO V RIT,
ŠE RAJE JO DRUGIM LIŽEJO, JIH JE TEŽKO SESRATI,
SE ČLOVEK ZNAJDE LAHKO ZARADI NJIH V ZAGATI.

BARJANSKI

Eho iz totega konca:

PRISPEVKI IZ MARIBORA

010
KRALJI
ULICE

Kamen v želodcu,
z žico pripeto srce,
danes sem tu,
za jutri ne vem.
Naprej tovariš, naprej!

Marino

foto: Aleksander Petric

KO SEM ŠEL PO RDEČI PREPROGI,
SO MI REKLI, DA GLEDAM S SIVIM POGLEDOM
IN DA RDEČA PREPROGA
ZA MANO IZGUBLJA SIJAJ!

NEDELJKO

Svinčeni oblaki.
Samota.
Grozeči ptiči rojijo.
Kaj bo in kako bo?

Vera

SPOMINI

NE TRGUJEM S SPOMINI,
A PRIDE DAN, KO ONI TRGUJEJO Z MANO!
STAL SEM V MNOŽICI,
A SEM SE POČUTIL OSAMLJENEGA,
ZAKAJ TAKRAT SEM HOTEL
LE ŽIVETI S SPOMINI!
OKROG MENE MNOGO OBRAZOV,
A JIH NISEM VIDEL.
ŠE SEM ŽIVEL S SPOMINI!
IN DANES SE SPRAŠUJEM:
IMAM SPLOH SPOMINE?
ZDAJ SEM NIČ.
ŠE LASTNE SPOMINE SEM POZABIL NAPISATI.
IN SPOMINI TRGUJEJO Z MANO!

NEDELJKO

ŠEL SEM V SONČNO DEŽELO.
PRIŠLO JE KISLO VREME.
PRISTAL SEM TUKAJ!

LEON

BILO JE NEKOČ ..., ZGODBA V NADALJEVANKAH, 1. DEL

Milena Miklavčič, avtorica uspešnice Ogenj, rit in kače niso za igrače: Kako so seksali in rojevali pred sto leti, je gradivo za svoje delo zbirala skoraj trideset let po vsej Sloveniji. Poslala nam je nekaj zgodb posameznikov in posameznice, ki še niso bile objavljene, pričajo pa predvsem o težkih otroških usodah, trdem življenju ob trdem kruhu, če je ta sploh bil. Avtorica je zapisala takole: »Obiskovala sem manjše kraje, kjer so živeli posamezniki, ki so bili voljni povedati tisto, česar pred mojim prihodom niso povedali še nikomur. Žal smo družba, ki je polpreteklo zgodovino, zlasti tisto, ki govori o intimi prednikov, zanemarjala. Ko jih boste prebiral, razmišljajte o tem, da berete tisto, kar smo pozabili vprašati babice in dedke, dokler so bili še živi.« Zgodbe bomo objavili v nadaljevanjih.

Danes se pogosto dogaja, da nam čase pred 2. svetovno vojno predstavljajo kot epizode iz filma Cvetje v jeseni, povojni čas pa kot »zlato obdobje«, kamor bi se morali prej ali slej ponovno vrniti, ker takrat sta menda tekla med in mleko. V prvi polovici 20. stoletja je bilo veliko beračev in beračic. Oblast jih je zaščitila na ta način, da je ljudem vtepla v glave, da se jih v nobenem primeru ne sme napoditi od hiše. Žal se je potem dogajalo, da je marsikateri od njih zažgal kozolec, ob tem pa je zgorel tudi sam. Tudi tisti, ki so šli služiti, niso bili dosti na boljšem. Praviloma so služili iz bajtarskih družin, kjer so imeli največ dve kravi ali pa še to ne. V družini je bilo več otrok. Ko je vsak od njih dopolnil pet ali šest let, je že šel od doma. Mama, redkeje oče ga je peljal v nov dom. Med potjo starš in otrok nista veliko govorila, kvečjemu je otrok poslušal nasvete, naj bo priden in predvsem ubogljiv. Prav tako so šli služiti tisti, ki so bili umsko prizadeti. Resnici na ljubo je treba povedati, da so jih marsikje imeli najraje, saj so bili nezahtevni, delo, ki so se mu priučili, so ponavadi zelo dobro opravljali. Izjemoma so tudi gruntarski starši napodili od doma hčer, če je pred poroko zanosila in se potem fant ni hotel z njo poročiti. Zaradi nečistovanja pred poroko so ta dekleta pristala v jarku (*prodajala so se za denar*). Prav tako so morali poiskati službo taki, ki so doživeli kakšno naravno nesrečo: poplave, huda suša. Včasih, ko so bile strehe še slamnate, so strele zanetile veliko več požarov kot danes. O kakšnem zavarovanju ni bilo ne duha ne sluha. Uničenje imovine je botrovalo odhodu otrok za hlapca ali deklo ali med berače. Med hlapce in dekle so se zapisali tisti gruntarski, ki se niso strinjali z naslednikom na kmetiji. Velikokrat je prišlo med njim in ostalimi otroki do hudih trenj. Le-ti so potem odšli od doma, ker niso hoteli ostati hlapci lastnemu bratu, redkokdaj sestri. Poznani so tudi primeri, ko so gruntarski beračili. Vendar ne zaradi potrebe, temveč zaradi lakomnosti. Nekateri so menda že včasih bili pripravljeni za denar storiti vse. Vsi po vrsti so mi zatrdili, da so bile lastnosti kot poštenost, ponižnost in ubogljivost vse, kar so imeli. Gospodarji so hlapce in dekle v glavnem sodili, če so dobri ali slabi, po teh lastnostih. Da so morali biti delavni in pridni, je bilo že samo po sebi umevno. Revščina je bila v nekaterih družinah tako kruta, da jo je z današnjim vedenjem težko razumeti.

Angela

Angela je odrasčala v družini, kjer so bili otroci iz dveh gnezd. Mama je vzela vdovca, srednjega kmeta, ki je imel že 11 odraslih

otrok. Sama pa je k hiši pripeljala Angelo, ki je bila njena nezakonska hči.

»Mama je bila boječa ženska, ki je v življenju pretrpela veliko hudega. Kdo je bil moj oče, ni nikoli povedala, rekla je samo, da se je nekdo spozabil, in jaz sem bila sad te spozabe. Ko sva prišli k hiši, sem takoj vedela, da naju ne bodo marali. Očim je zmeraj pljunil na tla, ko me je zagledal, njegovi otroci, vsaj tisti trije, ki so bili še doma, so me žalili in me tožarili očetu. Za vse sem bila kriva in zato sem bila večkrat tepena kot ne. Očim me je zelo rad brcal, mama me je branila, kolikor me je mogla, toda velikokrat je ni bilo zraven.

Ko mi je bilo šest let, me je prišla iskat sosedja in me vzela s seboj. Pri nas boš pazila na otroke, mi je rekla. Nič ni pomagalo, če sem jokala in se oklepala mame. Vsi so vpili nanjo, da sem razvajena in da je prav, če okusim malo 'življenja'.

Gospodinja, kamor sem prišla, ni bila napačna. Po dolgem času sem se lahko najedla do sitega. Dela sem bila vajena, zato mi ni bilo težko. Pazila sem na njeno dvojčka, ki sta bila pridna, le jokala sta preveč. Morala sem prati plenice, kar je bilo najtežje. Kakanje sem stresla na breg in plenice izplaknila v vodi. Mila nisem imela, zato so bile plenice zaprane in so smrdle še potem, ko so bile spet suhe. Zvečer, ko sta šla spat, sem z metlo pometla po hiši, veži in kuhinji. Ob desetih so se mi oči že same zapirale in šele tedaj sem lahko legla k počitku,« se je še živo, kot bi se zgodilo včeraj, spominjala Angela.

Ko je nekoč zbolela, so po treh dneh poklicali njeno mamo, da naj jo pride iskat.

Takrat je v svoji otroški duši spoznala, da so bili kljub prijaznosti taki kot vsi ostali: ko ni bilo od nje nobene koristi, so jo postavili pred vrata.

Njena mama je bila spet noseča in je zelo težko prenašala nosečnost. Polsestra je imela komaj šest mesecev in mama je težko čakala, da je Angela ozdravela in pazila nanjo.

»Doma sem ostala več kot leto dni, s svojimi sedmimi leti sem bila mamina desna roka. Vse sem naredila, kar mi je rekla, samo da me ne bi dala stran.

Ob veliki noči nas je obiskala njena sestrična, ki je bila poročena na veliki kmetiji, vendar z možem nista imela otrok. Ženska mi ni bila prav nič všeč, saj je ves čas gledala mimo mene. Vendar je mamo pregovorila in spet sem bila iztrgana od doma.«

Na novem domu je bilo najhujše to, ker sta bila teta in njen mož ves čas tiho. Sama sta delala vse, ker je bilo za posle škoda denarja. Kruh je bil pod ključem in Angela je lahko pila le posneto mleko. Čeprav je bila kmetija bogata, so jedli kot največji reveži. Kljub temu da je bila suha in nedohranjena, sta jo jemala s seboj, ko sta šla kositi, žet ali plet. Vse je morala delati, kot bi bila že odrasla.

Med drugo svetovno vojno so gospodinjo po nesreči ustrelili. Partizani so si hišo izbrali za štab, in ko je eden izmed njih čistil puško, je zadelo teto, ki je bila na mestu mrtva. Stric se je že v nekaj mesecih v drugo poročil, Angela je bila nenadoma odveč in je morala od hiše, ker so pričakovali dojenčka.

»Pri njima sem pustila svoje otroštvo, mladost, od tega nisem imela drugega kot veliko praznih obljub. Z osemnajstimi leti sem se vrnila domov, počakala na konec vojne in se potem poročila. Tudi v zakonu nisem imela sreče, saj sem garala kot živina, vendar nikoli nisem bila dosti vredna, ker je imela tašča vse do konca prvo in zadnjo besedo. Sedaj živim pri hčerki, ki lepo ravna z menoj.«

Milena Miklavčič

NEK AJ

CESTNIH

BOŽIČ

Ležim pod
pernato odejo,
ki me greje,
gledam zvezde,
skozi okno,
ki za božič
polno je
ledenih rožic.
Droben sneg
sprijema
se v kosmiče,
pada po tleh,
pobeli jih.

Nedeljka

MOJ PRIHOD

Včasih ne vem, kdo sem
in kam grem,
kaj naj bi in kaj čem,
a vem, da ustaviti se ne smem.

Kdaj se mi zdi, da se mi jasni,
in vidim že lučko v temi,
pred mano so cilji vsi
in iščem samo še prave poti.

Svet je in bo in svet se vrti
in vsem se vedno nekam mudi,
če sem ali me ni,
in to se sigurno nikdar ne spremeni.

V svetu zmot in zablod
iščem sebe in svojo pot,
pripravljam se na dolg pohod,
enkrat se moram premakniti od tod.

Trolčica Lea

SPOMIN

Spomin se ne postara,
spomin ne zbledi,
kot drobna lučka sama zase
v skrivnem kotičku srca gori.

Tiho, skoraj nešlišno se priplazi,
v temnih, žalostnih nočeh brez sna,
piše pisma dragim ljudem,
trka na okna, ko so doma.

Po prstkih prihaja, da nas ne ustraši,
nežno objame, ko mokrota sili v oči,
pa spet poskoči, kot skratek razigran,
in se na vsa usta prešerno smeji.

Spomini so zlahtno cvetje,
pisanih barv in nepozabnih opojnih vonjav,
ko ljubezen prebudijo,
rožni popki se razpro kot deklič sanjav.

Vsak spomin je dragocenost,
za mlade in še bolj za stare dni,
brez njih bi bilo življenje siromašno,
še naprej naj nevidni živijo,
še naprej naj lučke spominov goriyo.

Katarina Kalaba

KOMUNA

Star sem bil trideset let, ko sem končno priznal staršem, da imam težave z drogo - z večino zadev, ki so bile takrat na voljo. Zakaj in kako sem prišel do roba je druga zgodba. Ravno sem ostal brez službe, krašti ne znam, hotel sem živeti pošteno, edina opcija je bila, da se rešim vsega, kar se je nabralo, naveličan sem bil življenja v katerem le delaš in se se zadeneš. Imam srečo, da starši živijo na morju in sem se lahko odmaknil stran od samega okolja v Ljubljani. Vrnimo se raje k staršem. Ukrepali so na hitro, oče me je še isti teden spokal v avto in me odpeljal v komuno. Ni bilo več težko! Razen komune niso poznali drugih možnosti oz. ustanov namenjenih za pomoč zasvojenecem. Vseeno mi je bilo, kam me pošiljajo, želel sem le pomoč in, da bi mi nekdo stal ob strani - podal sem se v neznanó. Komune so bile tedaj najbolj znana zaljudi, kot sem jaz in podobni. Ena izmed njih je bila Čenakolo v Medjugorju. To je bila brezplačna ustanova, ki naj bi pomagala ljudem v takšni ali drugačni stiski. Oče mi je le zaželel srečo in me dobesedno pustil pred njihovimi vrati. Sprejeli so me odprtih rok. Tam je bilo okoli 120 trpečih in nekaj zaposlenih duš (če so te trpele ne vem). Prvi mesec sem se ukvarjal le z vprašanjem: »Kje za vraga sploh sem in kaj tukaj dogaja?« Ker sem bil sprva nekaj časa najprej doma, sem noter prišel »relativno zdrav«. Morate razumeti, da se tam ne smeš pogovarjati, spraševati oz. kakorkoli izstopati iz množice. Prvi dan ti dodelijo tako imenovanega angela varuha, ki te spremlja 24 ur na dan. Moj angel je bil bolj hudiču podoben, kajti taktika ustanove je, da ti zlomijo duha, vsaj tako sem se počutil sam. Dojel sem, da sem v krščanski

komuni, kar ni nič narobe, je pa bila moja oz. splošna pot k ozdravitvi podobna inkviziciji iz 15. stoletja, to pa pomeni tišina, zbranost in molitev. To je bilo prvo in najpomembnejše pravilo. Prišleki smo se sicer lahko pogovarjali med seboj, ampak le v prisotnosti angelov, ki so utišali vsak pogovor o ulici, drogi, ljubezni, skratka o vseh posvetnih stvareh. Tretirali so nas kot grešnike in bog ve, da je grehe treba odplačati. Najbolje na kolenih ali stoje, cel dan (pravilo – prepovedano posedanje). Komunikacija je bila otežena že zato, ker so bili tam ljudje (moški) iz celega sveta, večina jih je bila zelo zasvojen in njihovo kriziranje na suho si najbolj slišal ponoči, ko so tulili od bolečin in psihične krize. Za vse tiste, ki ne veste – kriza izgleda tako, kot bi ti telo trgalo v vse mogoče smeri, poleg sodijo še krči, bljuvanje, nezmožnost zadrževanja urina in blata. Ker, če je Kristus trpel za nas, potem boš trpel tudi ti grešna duša! Mene kot opazovalca se te stvari niso preveč dotaknile, kajti imel sem dovolj svojih problemov, pa priznam tudi, da sem bil malo sebičen. Konec koncev človek preživi vse in čez nekaj časa tudi klečanje, stanje, zbujanje sredi noči, da bi tekli na hrib in morda tudi mi videli Marijo, ki se je tam menda prikazala otrokom in po čemer je Medjugorje danes znano. Medjugorje je romarsko mesto in v najvišji sezoni je ljudi tam kot mravelj v mravljišču, ljudje so prihajali od vsepovsod. Zgrinjali so se od Havajev do Palestine Tisti, ki smo prestali očiščenje, smo zdravi postali prvovrstna delovna sila in atrakcija za turiste – romarje, ki so center obiskovali tudi do dva krat dnevno. Rečimo temu tura po komuni, ki se je začela s spoznavanjem skrbno izbranih fantov, ki so bili žive priče božje preobrazbe ter se nadaljevala do kapelice, kjer sta klečali dve drugi osebi, vsaka s svojo tragično zgodbo in opisovali odrešenje, ki jima ga je ponudila komuna. Romarji so jokali in bolj kot so jokali, bolj so kupovali. Na koncu ture je ravno v ta namen stala trgovinica s spominki (križi, slike ...) in tam so ljudje puščali svoj denar in kupovali vse, kar bi jih lahko spominjalo na ta tragični a vendar upanja polni kraj. Moram reči, da nas je večina delala z veseljem, kajti to je bilo edino, kar si lahko sproščeno počel. (pravilo – brez masturbacije). Vsak dan se mi je bolj in bolj izrisovala podoba industrije, ki se je skrivala za imenom komuna in kako lahko je zaslužiti v imenu boga – brez davka seveda. Mesto nam je nudilo vodo in elektriko zastonj, zastonj pa smo dobili tudi hrano in vse za življenje potrebne stvari. Kam je šel ves denar, ne vem? Pošiljali so ga tudi skrbni starši. Mislim, da je bila moja terapija to, da grem po sledi teorije zarote. Ob tem sem se zabaval in tudi moj um ni zaspal in otopel.

Na primer, enkrat na tri tedne je ob istem času prišel kombi Karitasa, njihov uslužbenec in duhovnik. Prišla sta s praznima, odšla s polnima črnima kovčkoma gotovine. Nisem želel brskati globlje, je pa to definitivno na meni pustilo pečat grenkega priokusa. Konec koncev sem po enem letu odšel ven na lep poletni dan, spakiran in pripravljen na nove izzive. Za konec naj povem, da mi je komuna le pomagala, da sem se ločil od droge in začel razmišljati drugače. Nekateri ostanejo notri celo življenje, drugi odidejo po dveh dneh. Kakorkoli, vsem, ki se še vedno borijo za svobodo, ki ti jo droga vsekakor vzame, želim, da jim uspe. Morda lahko poskusijo tudi ta način zdravljenja. Vsakomur svoje. Kdo ve, morda pa boš ravno ti naslednji angel varuh?

Psiha

ANEKDOTE IZ PRODAJE

NOVINKA

Zdaj že kakšen mesec prodajam časopis na Kongresnem trgu, podobno kot moj brat, ki je vključen v projekt 3 leta. Prodaja mu je dobro šla in pomislila sem, zakaj ne bi tudi sama kaj zaslužila. V glavnem prodajam med tretjo in šesto uro, včasih mi hitro mine, včasih ne ... To je odvisno zlasti od ljudi in njihovega razpoloženja. Zaenkrat še nisem naletela na dogodek, ne dober ne slab, ki bi ga posebej izpostavila, vendar računam, da slej ko prej pride tudi do tega.

MM

RESNICA

Ljudje smo različni, zato se mi dogajajo lepe in slabe stvari. Vljudnost je tisti čar, ki ga ljudje cenijo in se tudi temu primerno odzovejo. So pa nekateri, ki me s pogledom ubijajo, pa če rečem kaj ali ne, saj vidijo izkaznico in vedo, da smo prodajalci.

Jaz imam do sedaj za povedat več lepih stvari kot slabih. So pa tudi prodajalci, ki nas (vse ostale) očrnijo z grdim in nespodobnim ravnanjem do vas, kupcev, kot tudi do nas, prodajalcev. Zato se vam jaz osebno opravičujem in vam priporočam, da berete revijo Kralji ulice.

Prodajalka Vanja

DOLŽNIK

Pot me je zanesla mimo Prešernovega spomenika, kjer sem srečal dva prodajalca Kraljev ulice. Za trenutek se ustavim in z njima malce poklepetam. Med pogovorom se med njima sprehodi prijetna gospa in eden izmed njiju jo ogovori: »Gospa, kupite od njega prosim Kralje ulice, da mi lahko vrne dva evra, ki mi jih je dolžan.« Gospa ne odreagira in brez besed odnese pete tako hitro kot je prišla.

Howdi

Dogodki:

NAVIJAŠKI BIATLON

NK Olimpija je po »ničli« Maribora upala na pozitiven izkupiček na tekmi proti Krškem in osvojitve naslova jesenskega prvaka, vendar se je nekoliko uštel. Kljub temu da so zmagi zapretili že v 12. minuti po lepi ekipni akciji z golom Mihe Zajca, se na koncu niso mogli veseliti zmage. Krško je zadelo v 62. minuti in tako zakoličilo končni rezultat. Nizke temperature niso ustavile številčnega občinstva, da si je ogledalo tekmo v živo, saj se je na stadionu Stožice zbralo približno 3.000 športnih navdušencev, ki pa po videnem s prikazano igro niso mogli biti zadovoljni. Olimpijina igra je po danem голу nekoliko zaspala in pustila Krškemu, da je izenačilo. V nadaljevanju so zelenobeli še poskušali, najlepšo priložnost je izpustil Richardo Alves, ko se je praktično sam znašel pred nasprotnikovim vratarjem in nameril direktno vanj, vendar noben strel ni našel poti v gol. Za še nekoliko slabši priokus pa je poskrbela skupina Green Dragons, ki je z nesramnim skandiranjem pospremila odhod lanskoletnega najboljšega strelca 1. SNL - Roka Kronavetra - z zelenice. Ta je pred tekmo namreč dejal, da pozimi verjetno

zapušča zmajev tabor, torej je bila to njegova zadnja tekma v zelenem dresu, ki pa mu ne bo ostala v prav lepem spominu. Če nogometna Olimpija ni poskrbela za najbolj prijeten zaključek tedna, je pa za to tokrat poskrbela košarkarska Olimpija. Ta je v sklopu 13. kola ABA lige v Hali Tivoli gostila Zadar in slavila v napeti končnici. Končni izid 78 : 76 je postavil Devin Oliver z zadetim prostim metom, medtem ko je na drugi strani Ivan Ramljak zgrešil trojko za zmago. Zmajev ni prestrašila niti glasna skupina 100 navijačev iz Zadra, ki so v dvorani, zaradi pirotehničnih vložkov, poskrbeli za manjši nered in prekinitev tekme. Najboljši strelec domačih je bil ponovno Nikola Janković s 24 točkami, po 12 pa sta jih dodala še B. Jefferson in kapetan Mirko Mulalić. Kralji se kluboma zahvaljujemo za prijaznost in jima želimo veliko zmag tudi v prihodnje!

S. P.

TOKRAT SO V STOŽICAH SLAVILI »ORANŽNI ZMAJI«

Letos se je odbojkarški klub ACH Volley znašel pred težko in nekoliko novo nalogo. Po dolgih letih neposrednega igranja v najelitnejšem ekipnem tekmovanju, Ligi prvakov, si je klub mogel nastop zagotoviti skozi sito kvalifikacij. To nalogo so opravili z odliko in se veselili še 10. zaporednega nastopanja na najvišji ravni. Čeprav so bili povečini vsi poznavalci prepričani, da ACH Volley ne bo kos bogatejšim ekipam, so jih le-ti z igrani prepričali v nasprotno. Po prejšnjem uspehu, ko so Modeni v gosteh odščipnili točko, so tokrat premagali romunsko ekipo Craiovo po zlatem nizu in se sedaj s tremi osvojenimi točkami nahajajo na 3. mestu v svoji skupini. Pri domačih se je najbolj izkazal Žiga Štern s 23 točkami, levji delež k zmagi je tudi tokrat prispeval Jan Kozamernik (16), prav tako se je zelo izkazal še Jan Pokeršnik (15). Seveda pa

ne smemo pozabiti tudi na ostale, saj je prav vsak, ki je stopil na parket, po svojih najboljših močeh pripomogel h končnemu uspehu.

Končni rezultat je bil 3 : 2 v prid oranžnim zmajem, ki so s timsko in požrtvovalno igro navdušili 1.500-glavo množico športnih navdušencev. Občinstvo je igralcem stalo ob strani tudi v 2. in 3. nekoliko zaspanih nizih in v sledečih dveh nizih so pokazali svojo veljavo ter si prigarali zelo pomembno zmago. Svojo naslednjo tekmo bo ACH Volley odigral 19. 1. 2017, ko bodo gostili Belchatow.

Kralji se klubu zahvaljujemo za velikodušnost in jim iskreno čestitamo ob uspehu!

S. P.

foto: S. P.

OBISK DEDKA MRAZA V TOČKI!

Tik pred božičem nas je v Točki obiskal Dedek Mraz! V dnevih pred njegovim prihodom smo mu pisali pisma z najrazličnejšimi željami. Nekateri so si zaželeli novo jakno, drugi Hoverboard, tretji ribico za v akvarij. Bili smo vžhičeni in ga z veseljem pričakovali. Pred njegovim prihodom je vsak naredil oz. pripravil nekaj za Dedka Mraza ... Nekateri so kaj narisali, drugi napisali, tretji recitali pa odplesali in naredili lutkovno predstavo ... Dedek Mraz je bil počaščen. Preverjal je, ali smo bili v tem letu pridni, in nas spomnil na to, kako

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

pomembno je, da pazimo eni na druge in skrbimo drug za drugega. Na koncu je vsak dobil svoje zaslužen darilo, tako otroci kot odrasli.

Ob tej priliki se zahvaljujemo gospodu Iztoku Jerebu in Lutkovnem gledališču Ljubljana za podporo pri organizaciji. Želimo vam veliko uspeha še naprej! Hvala!

Irena Bilčič

foto: osebni arhiv

015
KRALJI
ULICE

PALAČINKE NAMESTO VOŠČILNIC

Ob praznikih se spomnimo najbližjih, prijateljev in vseh tistih, ki so nam v preteklem letu priskočili na pomoč in naši posluh za naše želje in prošnje. V moto klubu Rokovnjači se vsako leto potrudimo in pošljemo ročno izdelane novoletne voščilnice svojim prijateljem in podpornikom, letos pa smo pošiljanje voščilnic nadomestili z dobrim delom. Tako smo na začetku decembra pričarali sladek zaključek večerje varovancem Vincencijeve zveze dobrote v Plečnikovem podhodu v Ljubljani. Na zelo mrzlo sredo popoldne smo tako pomagali pri pripravi večerje za predvidenih 70 brezdomcev – približno toliko jih

foto: arhiv VZD

vsak dan sprejmejo in jim omogočijo tople obroke. Da pa je bila večerja (rižota) še okusnejša, smo zraven pripravili še palačinke. Skupaj z vodjo kuhinje, dvema prostovoljcem in osmimi rokovnjači smo pripravili obrok, razdelili vsem prisotnim prvo rundo in še »repete« za vse zainteresirane, dokler mase za palačinke ni zmanjkalo. Bogata izkušnja nam je vsem vlila dodatne motivacije in ljubezni do življenja, saj nam je ob polnih hladilnikih prevečkrat samoumevno, da imamo vsega dovolj in preveč. Vsem vam in svojim novim prijateljem želimo mirne praznike ter veliko razumevanja in sočutja v novem letu!

Anže Kočar

foto: arhiv VZD

✎Odpiram - CARLOS PASCUAL

016
KRALJI
ULICE

Kdo si in kaj te v življenju najbolj žene?

Sem pisatelj iz Mehike, pa tudi neodvisni kulturni producent. Vse življenje sem deloval zunaj uradnih kulturnih institucij. Da sem vse to lahko izpeljal, sem opravljal najrazličnejša dela; bil sem gradbenik v Bostonu, varnostnik v LA, predstavnik za stike z javnostjo v Las Vegasu in Hong Kongu, istočasno pa sem vodil neodvisni radio, gledališče, snemal kratke filme in ustanovil ter urejal revije v Mehiki in ZDA. V Ljubljani živim 8 let, tu sem ustanovil manjše neodvisno gledališče Pocket Teater Studio in pišem za časopise in revije. Ravno sem izdal svojo prvo slovensko knjigo in pišem naslednjo (za Cankarjevo založbo), pripravljam tudi tretjo, medtem pa ustanavljam lastno založbo.

Prva asociacija, ki se ti zbudi ob pomisli na besedo brezdomstvo, brezdomen, je ...

Le enkrat sem bil brez doma, še v Mehiki, in sicer zato, ker se v svojem najstniškem obdobju nisem želel z nikomer pogajati (v svojem avtu sem preživel dva tedna, potem pa začasno stanoval pri prijatelju). Dejansko sem se moral z brezdomsko situacijo soočiti prvi mesec, ko sem se preselil v Los Angeles. V tem obdobju sem mesec dni res živel na cesti; toda celo takrat sem vedel, da gre le za začasno situacijo; da moram kratko malo preživeti določeno obdobje, potem pa si bom slej ko prej spet poiskal bivališče; v primeru, da mi ne bi uspelo, bi se pač vrnil v Mehiko. Tako da - ne, nikoli nisem na lastni koži občutil krutih pogojev dolgotrajnejšega brezdomnega življenja.

Kakšen je tvoj intimni odnos do brezdomstva? Kdaj si prvič srečal koga, ki nima doma ali pa vsaj pomislil na to, kdo so brezdomni ljudje?

Najinzitivnejše stike z brezdomnimi sem gojil v času mojega bivanja v LA-ju. Delal in živel sem okoli njih. Pogovarjal sem se z njimi, poznal sem nekatera imena. Bili so vseh vrst: duševno moteni, odvisniki, pa tudi taki, ki so sprejeli nekaj napačnih odločitev, kar jih je utirilo v verigo slabih odločitev in postavilo v situacijo, kakršna je pač bila.

Kakšen se ti zdi odnos slovenske družbe do brezdomnih in kakšen je odnos do brezdomcev, če bi denimo primerjal Slovenijo in Mehiko?

V Mehiki obstaja ogromno raznovrstnih družbenih pogojev, torej oblik bivanja: od ogromnih vele mest do vasic, vse od juga proti severu. V Mehiki na splošno težko pristaneš na cesti, glede na to, da obstajajo močne družinske povezave, socialne mreže so močno razvejane in vključujejo praktično vse. Ne glede na to pa so se v večjih mestih, na primer Mexico City-ju, Guadalajari ali Monterreyu tovrstne vezi nekoliko razrahljale in je brezdomstvo dandanes že prisotno.

Zanimivo postane, če primerjaš, na kak način brezdomstvo obstaja na različnih delih sveta. V Mehiki naletiš na brezdomce, ki se sprehajajo ob avtocestah. Tega v t.i. razvitem svetu nisem opazil. Morda so vsi varno pospravljeni v psihiatričnih ustanovah, čeprav sem sam vedno verjel, da bi jih, če bi se ti ljudje rodili na drugem koncu sveta, denimo v Indiji, bili obravnavani kot preroki ali svetniki. Naše ideologije, vera in odločitve, kako bomo živeli, določajo, kdo bo izobčenec.

Omenil si, da poznaš časopis Kralji ulice že ves čas, odkar si v Sloveniji, čeprav ga zaradi jezika seveda nisi mogel brati. Kako je s tem zdaj? Ali časopis kupuješ in kar je pomembneje - ali ga tudi prebereš?

Projektu sem naklonjen od mojega prvega dneva v Sloveniji. V Mehiki sem ustanovil in vodil dva neodvisna časopisa. Rad imam časopise in sem obenem mnenja, da je v Sloveniji žal omejena ponudba kakovostnih časopisov, kar pripisujem politiki subvencioniranja. Kot bralec časopisov v Sloveniji še nisem zares užival ob branju le-teh, čeprav tu in tam preletim Kralje. Še vedno pa opazujem odnos med povprečnim državljanom in časopisom. Mislim, da bi Kralje ulice lahko velikopoteznejše zastavili in na ta način, kot časopis, postali boljši, kot so trenutno. Kljub temu že zdaj imenitno opravljate svoje poslanstvo. Mislim, da bi bil velik izziv med kupci razviti večjo potrebo po

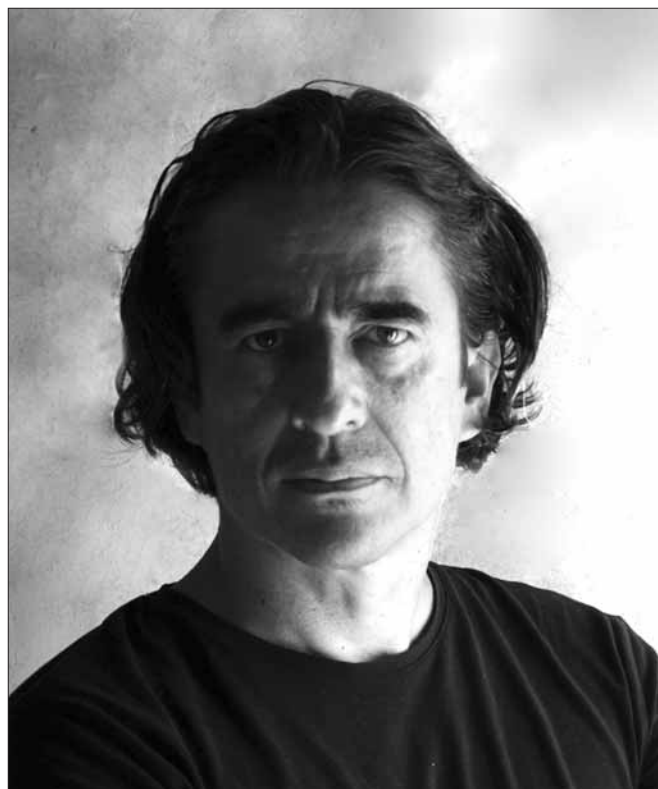

foto: Anita Kahn

dejanskem branju in ne samo nakupu. Z drugimi besedami, mislim na to, da bi bil osnovni motiv nakupa več kot zgolj dobrodelnost. Mislim, da to ni neuresničljiva zamisel. Časopisi, ki imajo boljšo vsebino, če že omenjava literarno vrednost, se ne trudijo doseči širše publike, večinoma izkazujejo le prestiž in moč.

Imaš stalnega prodajalca, prodajalko?

Nimam. Kadarkoli sem si izbral najljubšega, se je ta tako rekoč udrl v zemljo. Mislim pa, da je za vse najmanj privlačen tisti, ki kroži po centru mesta (in mogoče tudi vsi vedo, kdo je). Škoda, saj je večina prodajalcev zelo prijetnih.

Poznaš projekt KU v celoti in kaj misliš o njem?

Mislim, da je projekt zelo dober, čeprav imam resne pomisleke glede javnih dobrodelnih projektov. Zelo me veseli, da se projekt odziva na neposredne potrebe skupine ljudi, ki se soočajo z neugodnim scenarijem, nisem pa prepričan v njegove dolgoročne koristi.

Kakšen je tvoj komentar na situacijo tukaj in zdaj?

Glavni strah je vezan na trenutno situacijo, takšno kot je, saj menim, da za prihajajočo generacijo tako ne bodo zagotovljeni vsi potrebni pogoji. Pogoji namreč, kakršne so denimo imele prejšnji dve ali tri generacije. To pa ni le rezultat dela politikov, temveč vseh ljudi po vrsti. Mogoče se bodo generacije Slovencev, v starostni skupini 30-60 let, spominjali predvsem po tem, da ni imela dovolj duha, da bi izkoristila dar neodvisnosti.

Kako se spopadaš s tovrstno realnostjo? S tem mislim na ventile, načine sproščanja.

Nisem nagnjen k temu, da bi se uklonil krizi. Večinoma zadnjih 35 let živim v deželah v krizi. Zato je zame to običajni način življenja. Ne mislim, da je svet v svojem najslabšem obdobju. Človeštvo je preživelo mnoge različice pekla in kratkotrajnih nebes. Žal imamo slab spomin in nas je z lahkoto ustrahovati.

Pa še tvoj moto za konec.

Načeloma nimam osebnega mota. Včasih v vsakdanjem življenju uporabljam duhovite mehiške pregovore, ki me po navadi spominjo na našo neumnost in manjšajo pomen lastne pomembnosti, v katero nemalokrat investiramo vse, kar delamo ali mislimo.

Intervju pripravila MG

Sol in Koper:

NEOPEVANI JUNAKI VSAKDANA

biba.koper@gmail.com

foto: osebni arhiv

Mesec kulture. Ha. Ta je bosa. Kaj kultura sploh je in kdo kulturira narod? Za vsakega nekaj drugega. Zame je to veliko bolj kot Prešern zagotovo Srečko Kosovel. Njegova pisana beseda je imela oziroma ima dandanes teže bolj kot kdaj koli prej. Kritiko politike. Kritiko naroda. Kritiko stanja duha. Kritiko sveta. Mladenič, ki je bil pred svojim časom, nesrečno zaljubljen in s figami v žepu, ni bil samo zapit pesnik. Da o osebni zameri, kakšna je naša himna, niti ne začnem razpredati. Že glasba, ki jo poslušam, je vseh malemu krogu ljudi. Poznam jo od 60. do danes. Načeloma poslušam vse. Odvisno od družbe. Le komercialne (zlažnanih popevk) ne morem. Ker sem odrasla v času novega vala, poznam ogromno glasbe 80. in jo znam celo zapeti. Pa vendar si ne bi ravno kupovala nosilcev zvoka s to vrsto glasbe. Z veseljem pa vložim kakšen evro v metal, hardcore, punk, ska punk ..., celo reggae. Širok izbor, vem. Sama sem podobna že po karakterju – razmetana in neulovljiva. Večkrat nerazumljena, ker še vedno vztrajam, da so medsebojni odnosi in neke osnovne vrednote kljub vsemu zelo pomembne. Tu verjetno nastopi srčna kultura. In o tem bi danes podala svoje velecenjeno mnenje. Besedo ali dve o ljudeh, ki vedno znova podprejo in pomagajo tistim, ki pomoč pač potrebujejo, in ne sprašujejo za »poplačilo«.

Vsi, ki redno spremljate Sol in Koper, veste, da nam je gospod koprski župan vzel prvi dnevni center za brezdomne in socialno ogrožene, ki se je nahajal v srcu mesta Koper. Vse je pospremil z zdaj že ponarodelim stavkom. »Koper je turistično mesto in tu brezdomni nimajo kaj iskati.« Česa takega človek pač ne pričakuje od nekoga, ki je obljubljal veliko več. Edina tolažba, ki obstaja, je, da se bo morda njegov ego končno zadovoljil še s tem zadnjim, četrtnim mandatom in se graciozno umaknil, dal možnost mogoče še komu, ki bo ali pač ne, posluha za svoje someščane, ki nimajo ravno največje sreče v življenju. Še vedno smo neomajni v svojem prepričanju, da v Kopru moramo imeti dnevni center tudi v samem mestnem jedru in ne zgolj na obrobju. Torej že od zaprtja delujemo dobesedno na ulici. Ali če smo iskreni, v lokalnem barčku, kjer se snidemo vsako jutro, ne glede na vreme. Tam se izvaja projekt PLOB – distribucija časopisa Kralji ulice, izpolnjevanje vlog za denarno socialno pomoč, individualni pogovori, deljenje hrane, klici na razne urade, skratka vse, kar bi morali početi v prostoru, ki je takemu delu namenjen. Vse to pa bi bilo še bolj težko oziroma kar onemogočeno brez treh angelov varuhov. Ja, točno tako. Tri natakarike, ki že od samega začetka našega izгона dovolijo, da smo v njihovem lokalu vsem na očeh in počnemo nič kaj vsakdanje stvari za tak prostor. Sprejele so naše brezdomne. Dovolijo, da se pri njih spravijo stvari, ki nam jih ljudje prinesejo (obleke, hrana), dovolijo, da spravimo tudi časopis, denar, vse, kar potrebujemo. Našega najstarejšega prodajalca Danila, ki prodaja pred trgovino Mercator nasproti nas pa so vzele čisto za svojega in ima pri njih spravljen, med drugim, tudi oblazinjen povšter za pod tazadnjo, da ne sedi na trdi in ledeni polici lokala. Vsako jutro nas pričakajo s širokim nasmehom in v teh treh letih nam niso enkrat samkrat dale občutka, da nismo dobrodošli ali da jim počasi že najedamo. Tri leta. Komaj sedaj sem prav dojela, koliko časa smo že brez

foto: Sandra Požun

dnevnega centra in koliko časa smo dejansko preživeli kot pravi brezdomni – tako naši uporabniki kot mi, ki še vedno vztrajamo in delujemo. Pomoč sočloveku je dober motiv za trmo. Vsaj pri meni. Pa včasih ni najlažje vstati toliko pred službo, da imam čas poskrbeti še za uporabnike. Pa vendar vedno zmorem. Tudi v času depresivnih epizod, ko ponavadi odklopim ves ostali svet in me niti prijatelji ne spravijo ven – projektu vedno uspe. Zadeva je toliko večja od mene same. In tega primanjkuje v naši srčni kulturi. Stopiti korak nazaj in si reči, kaj dejansko me stane biti prijazen do sočloveka? Kaj v bistvu izgubim? Je možno, da sem tako velik egoist, da mi je vseeno za ljudi, ki hodijo mimo in za katere vem ali pa pač vidim, da niso v dobri koži? Celo, ko imamo v skvotu kakšen dogodek in sem na vratih, kjer zbiram prostovoljne prispevke, mu – da ne bi koga dvakrat prosila za prispevek – na roko narišem znakec tistega večera (postopek, ki je v veljavi). Ko vidim dekcle, ki ni dobre volje, jo prijazno ogovorim in ji na roko narišem srček. Ta majhna gesta vedno znova izvabi nasmešek na njihove obraze. Mar ni ta nasmešek vse, kar si želiš videti na osebi? Vsaj za trenutek, ki bi šel sicer mimo, si nekomu polepšal dan. Ponavadi sem deležna tudi objema. Zame je to neke vrste magija. Nekaj skoraj nadnaravnega. Imeti moč, da nekoga razveseliš. O, če bi se dalo živeti od teh nasmeškov – to bi bilo moje edino delo in delala bi 20 ur na dan. Tako pa zaradi vsega kapitalistično nastrojenega sveta pač moram tudi služiti denar, da preživim. Ko vidim ljudi, ki drugim pomagajo in pri tem ne pričakujejo nobenih nagrad, ravno zato postaneta moja prepričanost in tudi trma, da je pomembno vztrajati, toliko bolj trdni in nezlomljivi. Naj se po tej poti zahvalim Neviji, Koni in Nini za njihovo nesebično pomoč in podporo. Vsi, ki ste v Kopru, pojdite k njim na kavo. Boste vsaj vedeli, da je narejena z ljubeznijo, postrežena z nasmeškom in da je natakarike zjutraj pred tem že naredila ogromno dobrega. Nikar ne izgubite svoje srčne kulture, četudi tiste druge niso najbolj izrazite.

Vaša Biba

Slišanje glasov:

GLASOVI METULJI

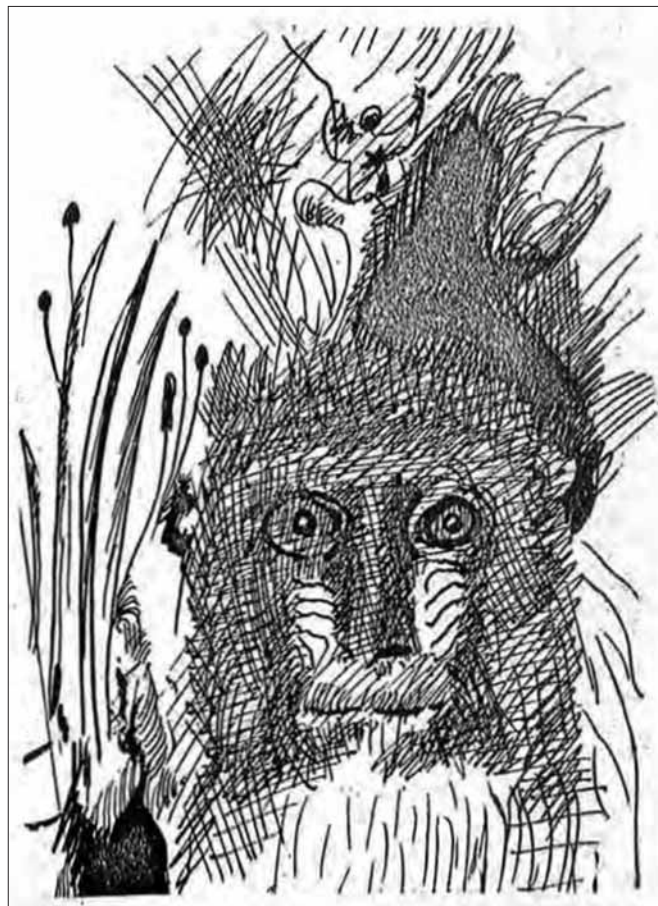
»... kaj delajo žabica regica, čreda krav in medvedek dobrodušek.«
Včasih pa strah – se še spominjate, ko ste bili glasovi metulji?

Skrival sem se pred glasovi metulji. Letal sem iz kota v kot, žareče oči za menoj. Težko je pozabiti njih vreščeče krike in ostre, sive peruti. Grozili so mi s krvoločnimi zobmi in mi plahutali pred obrazom, kazali kremplje in se pačili. Ne vem, zakaj me nikoli niso ujeli. In če bi me tudi ujeli, ne vem, kaj bi mi storili. Bili so pač glasovi metulji. Zasmehovali so me in mi grozili, mi kazali dolge ostre zobe in sive obraze. Podili so me visoko pod vrh in ko sem že bil na varnem, sem nad sabo zaslišal glasen krohot. Glasovi metulji. Včasih sem jim ušel. Gledal sem jih skozi priprta vrata in mlaskal od ugodja. Takrat se nisem bal njihovih krempľjev in podob na krilih. Ni me bilo strah njihovega trušča. Takrat sem kukal izpod prta in počival. In če sem zadremal le za hip, so me našli. Zapet so me podili pod oboki. In skozi ključavnice. In po kleteh in strmih stopnicah. Prišli so mi tako blizu, da sem čutil vetrč njih peruti na obrazu, zatohla sapa me je dušila in njih kriki so mi parali ušesa. Bal sem se jih, ker so bili povsod, vedno. Bal sem se jih, ker so bili veliki in močni, strašni in grobi. Bal sem se njihovih krikov, visokih in ostrih, še bolj pa šepeta, mirnega, tihega šepeta, ki je valovil in preraščal v orkan, se zgubil v tišino, morečo praznino.

Ne spominjam se, zakaj sem se jih bal. Tako nemočni so se mi zdeli v svoji množičnosti. Tako sami. V svojem hrupu. Smilili so se mi. Pa sem jim pomagal. Počasi sem letal, da so se me skoraj dotaknili. Ali pa sem jim zaklical izza omare – tukaj sem. Norčeval sem se iz njih, jih posnemal. Kričal sem, da sem vse preglasil s svojim vreščanjem. Potem sem izbral enega izmed njih. Pokazal sem mu zobe, in ko je bil že na vso moč prestrašen, kričnil in razprostrl krila, da je videl vse moje podobe. In tedaj sem delal dobre podobe. Bile so izvezene iz drobnih belih žilic; bele drobne črte na sivih krilih. Včasih sem jih sestavil tako umetelno, da so bila krila videti črna kot noč. In neprestano sem jih spreminjal. Podoba je spreminjala podobo, rasla in izginjala, cepila se je v sto drugih podob, in njene drobne črtice so se neprestano prepletale v še neprikazane vzorce. Potem sem zrasel do tal, napolnil sem prostor. Ali pa sem, majhen kakor makovo zrno, hušknil mimo žrtve, napolnil sem prostor s truščem in vriščem, sejal grozo in žel strah.

Dolgočasno je bilo, tako lebdenje. Življenje v večnosti. Smrt ... In potem sem jih zopet ukanil. Ušel sem jim. Za hip, kratek, človeško življenje. Zmuznil sem se kot že dostikrat poprej in se rodil.

Gledam sina, kako dremlje. Spokojno leži v posteljici, malo zabrunda in si pomane oči, zgane z glavico, se obrne in pade v trdnjši spanec; potem se povsem predrami, poklekne in nekaj časa pase kravice, reče ba in ga, kakor znajo samo majhni otroci, in utihne. Mene niti ne opazi, prime se za ograjo in vstane. Nekaj časa se maje tam okoli in nepričakovano zaveka. Vzdignem ga v naročje, stisnem k sebi, nesem ga okrog sobe, tiho mu prigovarjam in ga mirno pozibavam. Skupaj še pogledava, kaj delajo žabica regica, čreda krav in medvedek dobrodušek. Pogledava tako, od daleč, žabica še spi, krave še spijo in medved je tudi zaspan, poveša utrujeno glavo. Takrat

Jože Marinc

si mali korenjak zopet pomane oči, globoko vzdihne in zazeha, nagne se na mojo ramo in zamiži; ko ga vrnem v posteljo, še pomežikne, z drobnimi prstki poišče sivo miško in se zopet pogrezne v spanec. Malo zabrunda, se nasmehne in premakne ustnice, kot bi sanjal kaj lepega.

Nenadoma se zdrzne, plane pokonci in mrzlično stopica ob ograji. Obraz skremži v veliko gubo, našobi ustnice in spusti jok, kaj jok, krik obupa se mu utrga iz grla, vrešči s celim telesom, debele solze mu polzijo iz oči. Z iztegnjenimi rokami išče pomoči, ne potolaži se niti takrat, ko ga stiskam k sebi, ga ljubkujem in mu prišepetavam tihe besede. Njegove steklene oči prepo boljčijo v temo, vidijo nezemeljske pošasti; njegov, meni namenjen krik sviri pred strahovi, ki jih nikoli ne uzrem: roke se me krčevito oklepajo, nohti se mi zažrejo v kožo; glavo sunkovito meče vznak in se zvija s celotnim telesom v čudnem plesu, strašnih krčih. Bled obraz, sinje ustnice, krik in bolečina, strah, osamljenost. Tolažim ga in mirim, a se ga bojim, bojim se njegovih žarečih oči.

In potem, čez nekaj trenutkov, dolgih kot leto, zopet zasveti sonce; solze se posušijo in na lica se mu prikrade nagajiv nasmešek, ustnicam se povrne češnjeva barva, prstke mi zakoplje v brado, cuka me in ščiplje, vriska v smehu. In se udobno zlekne v velikem naročju. In že pogleda na omaro, kjer se skrivajo krave in žabica regica, prime se za uho in zazeha, nasloni se mi na ramo in ljubko reče baba gaga.

Matjaž Valenčič

Besedilo je bilo prvotno objavljeno pod naslovom VEČNOST IN HIP v reviji OBČASNIK FANTASTIKE, leto 2, št. 2, april 1978, s. 36–38.

A black and white still life painting. In the center, two apples are placed on a light-colored, draped fabric. The apple on the left is cut open, revealing a dark, textured core. The apple on the right is whole, with a smooth, slightly textured skin. Above the apples, a dark, thick branch or piece of wood curves across the frame. The background is composed of dark, swirling, and textured brushstrokes, creating a sense of depth and movement. The lighting is soft, highlighting the textures of the apples and the fabric.

Likovna stran:

ČE BOŠ RAD POSLUŠAL, BOŠ RAZUMEL.

ANAMARIJA BUKOVEC

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Matic Munc

ROŽNATI OBETI

020
KRALJI
ULICE

Ta zapisek bi moral imeti naslov nekako v smislu tega našega ubogega življenja, vendar sem se zadržal in spregovoril s seboj nekaj tehtnih v ogledalu. Matic, nehaj že srati ljudem ene in iste zadeve, daj napiši nekaj drugačnega in novega. Strumno sem pokimal modri pripombi bolj treznega dela sebe in na koncu samo spremenil naslov, napisal pa popolnoma iste fore kot vedno. Prav gotovo poznate ta občutek, ko se vam nekaj smotkov misli ovija okoli možganovine in noče nikamor, ne ven in ne naprej. In potem žvekljate te iste misli dolge epohe časa, jih preobračate in sortirate, zavračate abotne argumente in delate mentalne kljukice pri močnih razlogih. Tako gre v nedogled in vedno znova. No, nekaj takšnega se mi dogaja glede našega capljanja po tem planetu. Skušam iste misli na novo prerazporediti, spet začnem in gruntam, da na koncu končam tam, kjer sem začel, da lahko naredim nov krog. Prava groza! Če povzamem najbolj na kratko vse to, ne morem drugače, kot da pribijem – spoštovani publikum, globoko smo v dreku! In zdaj lahko začnem ...

Znanka je bila celih osem let odsotna iz dežele toplega mleka in ekološkega medu, ker je svoje priložnosti iskala v kraljevinah prekletih tujcev. Skratka, po tem dvakratniku olimpijskega cikla je spet položila svojo nežno nožico na domačo grudo, pogledala tole in preverila tisto, spregovorila besedo ali dve s tem ali onim ter po treh dneh odvihrala spet nekam z vetrom. Nazadnje mi je napisala v privatni klepetalnici internetne knjige obrazov, da »je šlo pa s tole Slovenijo v tem času res zelo zelo navzdol«. Punci lahko verjamemo, kar mogoče sami težje opazimo. Saj vendar vemo, kako se kuha žabo, da tega reva niti ne opazi. Seveda počasi in tako, da zmerno dodajamo toploto vodi, v kateri regica veselo čofota do točke, ko s trebuščkom kuhana zaplava po narejeni čorbi. Tako delajo tudi z nami, navadnimi sleherniki tega trenutka. Lepo počasi nas obračajo na ražnju zmernega plamena, da si vsi srečni grejemo premrle ude na toplem in ne opazimo, kako nam je na riti že začela nastajati hrustljava skorjica za malico nekega pohlepnega oblastnika. Smo pač tako nesrečno kratkovidni, slaboslišni in maloumnii ali pač zgolj vdani v usodo propada? Kdo bi vedel! Le punci popotniki brez rezidentstva v tej čudoviti Alpadiji je za verjeti, ker nas je prišla preverit s čistim pogledom in slovansko dušo ter na koncu zinila, da smo praktično za na odpad. Osem let, dame in gospodje! Ni malo časa in nam je uspelo, da smo vse skupaj zapeljali na gnojišče.

Točno osem let je tudi tega, kar sem v izbrani družbi pred kamerami naše državne televizije razpredal skupaj s sotrpini o tem, kam bi bilo dobro pognati ta slovenski voz, pa zdaj, ali je Francka gor ali laufa za nami, niti ni tako pomembno, da ne bi slučajno skrenili s poti in se znašli na glavo obrnjeni nekje ob kolovozu in bi celemu svetu kazali umazano spodnje perilo. Torej, o prihodnosti lepe države smo modrovali ravno

na predvečer recesije in bili smo na vso moč pametni. Nekako takole je tekla beseda: najprej smo ugotovili, da nikakor ne želimo nazaj tja, kjer smo že bili, in da smo se socializma preobjedli, tega kruha enakosti za vse, ker nam roko na srce na koncu tega eksperimenta sploh ni šlo več tako po planu in super. Prezadolženi in brez služb smo nazadnje metali cele gore denarja v neko soldatesko, ki nam je v povračilo te dobrote celo pokazala zobe, potem ko smo želeli po svoje. Omizje se je strinjalo, da v čase planskega gospodarstva, uravnilovk in državne lastnine ne bi bilo dobro.

Potem smo v zobe vzeli, moram vam iskreno napisati, veliko bolj ostro in brez vsake nostalgije, tako visoko nam opevani kapitalizem. Raztrgali smo ga na prafaktorje. Sistem izkoriščanja človeka po človeku se je dokazano izkazal kot neučinkovit, presežen in zavožen. Nič novega nam ni imel za pokazati, ta galantni gospod uspešnosti v trenutku, ko iz globokih žepov ni zmogel več potegniti šuštečih bankovcev iz davčnih oaz. Na dnu teh žepov so se pokazale samo luknje in uporabljena vstopnica za evropski cirkus klovnov in pavijanov. Ne gre! Kapitalizem ni odgovor na iskanje sodobnega človeka. Tako smo še naprej tuhtali, kamere so brnele, snemalci so živčno pogledovali na uro, kdaj se jim izteče zapovedan čas oddaje, da gredo lahko v miru na dva deci v Bangladeš in pozabijo vse to nakladanje nekih samozvanih rešiteljev. V tem trenutku se je enemu izmed nas, in avtorstva res ne priznavam, ker nisem zanj niti slučajno zaslužen, utrnila odrešilna misel. Nov sistem potrebujemo! Imenovali bi ga lahko – solidarizem. Tako je povedal modri mož in strinjali smo se ter šli domov. Veste, na okroglih mizah se reši točno toliko sveta kot na uličnih pijankah.

Novi sistem naj bi bil predvsem – nov. Temeljlil naj bi na medsebojni pomoči med ljudmi in predpostavki, da je vsega tistega, kar potrebujemo okoli sebe, povsem zadosti, samo razporediti je treba drugače. Malo je zadišalo po dobrem starem kolektivnem, pa vendar je kolega lepo izpeljal misel, da je solidarizem projekt majhnih celic, majhnih otokov povezanosti ljudi na principu enakopravnosti, ki ni voden centralno, kaj šele partijsko. Osem let je tega in seveda nismo niti pedenj bližjemu temu, kar bi bilo morebiti za nas vse malo bolj prijazno, malo bolj človeško, da ne napišem ... malo bolj pošteno. Točno v isti lužici drekca pekca se valjamo in ne znamo naprej. Sram nas bodi! Imam močen občutek, da sem vam o vsem tem že pisal, celo na precej podoben način, ali pa občutek hudo vara. Potem je to zaradi tega, ker se ves ta čas misli na to, da potrebujemo zagon za nekaj novega, ne morem znebiti. Spremenilo se je samo to, da smo moment odriva dokončno zamudili in lahko zgolj tarnamo. Vam in sebi v razmislek končujem z iskrico, katere avtor je bojda veliki Andrič: vsi smo ljudje, ampak le malokateri je človek.

foto: Sandra Požun

Mojca Fo

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

BOŽALA SI ME OBČASNO.

ANASTAZIA OM:

BOŽALA BI,
IZGUBLJEN JE DAN,
ČE TEGA NI.
A ŠTEJE LE ŠE FUNKCIONALNOST!
BOŽANJE,
ČASA NI, NI ČASA..
PRAVIJO,
LJUBEZEN JE ZASTONJ,
A BOŽANJE, BOŽANJE
SE PLAČUJE.

Kraljevi recenzor:

FESTIVAL ANIMATEKA IN SPREMLJEVALNI DOGODKI, 5. - 11. 12. 2016, KINODVOR, STARA ELEKTRARNA

022
KRALJEVI
ULICE

Ljubitelji risanega in animiranega filma smo prišli na svoj račun z otvoritvijo festivala animiranega filma dan potem, ko nas je obiskal Miklavž. 5. decembra, saj je svoja vrata slovenski javnosti odprla že 13. ANIMATEKA. Sedem pravljičnih zimskih dni smo se tako razvajali ob domačih in tujih nagrajenih animiranih kratkih in celovečernih filmskih predstavah. Izbirali smo lahko med ogledom animacij, ki so ponujale repertoar več kratkih filmov, ali pa ogledom celovečernih risanih filmov. Del festivalskega dogajanja je bil rezerviran za predvajanje risank za otroke. Risani filmi so navduševali, mi pa smo ploskali avtorjem, med katerimi je bilo 17 slovenskih in 130 tujih. Izpostavil bi besede ene od tujih avtoric, ki je izjavila,

da je danes sicer malo denarja, a z veliko ustvarjalnega dela mogoče kreirati kvalitetno vsebine. Slovenska animacija se ponša s številnimi zelo kvalitetnimi in kreativnimi animacijskimi čarovniki in čarovnicami. Med njimi najbolj izstopa Špela Čadež s svojimi animacijami lutk, ki je dobitnica številnih nagrad s celega sveta. Studii v domačem okolju pa so Zavod za film in avdiovizualno produkcijo, Visoka šola za umetnost Nova Gorica in ljubljanska Akademija za likovno umetnost in oblikovanje. Na slovenski tleh se v Mariboru vsako leto odvije festival STOPTRIK, v Ljubljani pa poleg opisanega festivala animiranega filma še Poletna animateka.

Jan Omahne

Spremljevalni program: Katja Šulc
v Stari mestni elektrarni

foto: MG

RIGOLETTO, SNG OPERA IN BALET

Pod dirigentsko taktirko Lorisa Voltolina in v režiji ter scenografiji Detlefa Sölterja smo doživeli izvrstno izvedbo Rigoletta. Seveda je besedilo po drami Viktorja Hugoja delo Giuseppeja Verdija. Gilda, Rigolettova hči, je bila kot nedolžna in ljubezni izigrana. Njen oče, dvorni norček, storilcu prišeže maščevanje. A vse ne gre tako zlahka. Gilda prisluškuje najetemu morilcu in njegovi sestri ter se odloči, da se bo žrtvovala za ljubezen. Kljub prevari in sramoti stori to plemenito dejanje, kar se seveda konča tragično, tako za njo kot tudi za očeta. Maščevanje je dandanašnji v ljubezni velikokrat prisotno, a žrtvovanja za ljubezen, ki vodi v smrt, je izumrlo. Čast in borba za maščevanje največkrat vodita v propad. A žrtvovanja - predvsem tihega in pasivnega - je v partnerstvu, tudi zakonu veliko. Žrtve razžira bolj in bolj ...

In kaj sem v konkretni izvedbi opere najbolj občudovala? Lindo Kazani kot Gildo, saj je pela vrhunsko. Upam si celo trditi, da na svetovni ravni.

foto: Darja Stravs

Če hočete uživati in za povrh občutiti, kako hitro lahko minejo tri ure, le pohitite na ogled Rigoletta.

Barbara Jozelj

BREZ PRISILE IN PRIČAKOVANJ, DEMOLITION GROUP, MENZA PRI KORITU

Začetna uvertura. Nekaj drugačnega, nepričakovanega, malce elektronskega pa tudi izjemnega. Če morda še ne veste, znotraj skupine je bilo v zadnjem času opravljenih kar nekaj sprememb v zasedbi, kar pa deluje vse prej kot poslednji boj za obstanek benda kot takega. Kljub sicer odličnemu zvoku smo bili v uvodnem delu koncerta pričra nekajkrat ponovljeni mikrofoni, ta pa ni bila kos nabritim »demolition sunkom«. Po udarnem sosledju nekaj močnejših skladb pride v repertoarju tudi do nežnejših stvaritev. Brez prisile in pričakovanj pridemo do romantike. Lagal bi, če bi rekel, da ni bilo mogoče čutiti kar nekoliko olajšane

foto: Primož Korošec

in bolj suverene drže najstarejšega občana v bendu. Koncert teče gladko in prijetno. Demolišni so nas skozi mnogo izjemnih uvertur popeljali na čutno in

tehnično izpiljeno glasbeno popotovanje. Demolition group, luč, poklon, peace!

Maks Pust

DOLGA NOČ KRATKIH FILMOV

Solsticij oziroma najdaljša noč v letu, torej prvi zimski dan 21. december, je ponovno v več slovenskih kino lokacij v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj, Radovljici, Sežani, Velenju, Kranju, Izoli, Idriji, Slovenj Gradcu, Rogaški Slatini, Črnomlju, Šmarju pri Jelšah in Škofji Loki privabil filmske navdušence, da smo se lahko razvajali ob slavljenju najkrajše filmske tvorbe na slovenskem prostoru. Na pobudo Slovenskega filmskega centra so se filmski koloti vrteli v sklopih: filmski klasiki, animirani filmi za odrasle, izbor del 19. Festivala slovenskega filma, študentski filmi AGRFT, izbor postaje DIVA/SCCA-Ljubljana, dela v slovenski javnosti vedno bolj poznane Visoke

šole za umetnost iz Nove Gorice in nabor filmov Festivala kratkega filma. Tako kot vedno tudi sedaj kinodvorane pod pokroviteljstvom Art kino mreže Slovenije niso pozabile na otroške obraze, ki jim je bila pozornost namenjena z animiranim filmom za otroke. Dogodku se je pridružila tudi nacionalna televizija RTV Slovenija s predvajanjem petih kratkih filmov, prav tako pa je poseben sklop kratkih filmov mogoče videti na kanalu Vimeo Slovenskega filmskega centra. Obisk dogodkov je bil za vse brezplačen.

Jan Omahne

TONI ERDMANN, KINODVOR

Filmskih nagrad, med drugim nagrado LUX, niti ne bi naštevala, lahko rečem le, da so upravičene. Film govori o odnosu med očetom in hčerjo. Postarani Winfried je vedno pripravljen na vragolije, rahlo otožen, a hkrati izjemno čustven in življenjski. Glede hčerke pa sem se ves čas spraševala, ali je možno, da je tako skrajno hladna, poslovna in rivalska v službi, v seksu pa nepredvidljiva. Ugotovila sem, da je vse to prikaz nemškega, ali če želite, evropskega idealnega delavca/ke, ki se bori za preživetje ter se posledično ukloni šefom in sistemu. Na koncu hči seveda sprevidi, da tako več ne gre naprej. Oče ji postane pomemben, smrt babice pa jo opomni na to, da gre preveč pomembnega neopaženo mimo nas, mi pa to mirno dopuščamo.

Trenutek je zame morda večnost. Če si ga izbereš, naj bo takšen, kakršnega imaš rad in ga sploh opaziš.

No, film je »all inclusive«, za nameček pa nas opominja, da

foto: arhiv Kinodvora

nikoli ne smemo izgubiti smisla za humor, predvsem pa občutka za pristen, pretanjen odnos med ljudmi. Tri ure boste sedeli prilepljeni na stolu in kadilci niti pomislili ne boste na cigareto.

Barbara Jozelj

S.A.R.S. PRIČARALI FENOMENALNO VZDUŠJE

Že četrto leto zapored je bil organiziran pop up festival Kurzschluss, ki zajema zelo širok glasbeni spekter. Tokrat (22. 12.) so na vrsto prišli oboževalci skupine S.A.R.S., ki so

foto: osebni arhiv

dolgo zgodovino nastopanja po Sloveniji v letu 2016 zaključili prav na odru Gospodarskega razstavišča.

Čeprav so bile zunanje temperature izredno neprijetne, so S.A.R.S.-i dvorano zelo hitro ogreli. Koncert so pričeli s pesmijo Brani se in nastop stopnjevali vse vrelišča – to sta bila njihova največja hita Lutko in Perspektiva. Prav slednja je popustila ventile tudi največjim nejevernim Tomažem in pričarala fantastično vzdušje.

Starostno razgibano občinstvo je vse od začetka dihlo z bandom, tudi ko je pevcu Žarku za nekaj časa ponagajal mikrofona. Takrat so obiskovalci v en glas prevzeli pevčovo vlogo ter glasno zapeli namesto njega. Skupina je v skoraj dvournem nastopu odigrala vse največje hite (niso manjkali Praktična žena, Rakija, Ratujemo ti i ja, Debeli lad niti To rade, Dane brojim, Klinika in še mnogi drugi) ter nastop zaključila s ponovitvijo komada Ti, ti, ti, ko so po glasnem vzklikanju občinstva ponovno prišli na oder. Marsikdo bi si verjetno želel, da bi koncert trajal še nekaj časa, vendar se je skupina morala držati časovnega razporeda, ki ga zapoveduje festival. Kralji se organizatorjem najlepše zahvaljujemo za velikodušnost in nepozaben koncert!

S. P.

BELLA FIGURA, MGL

Po dolgem času končno en dober, preprost (pa ne, da zapletenih človek ne razume), mestoma ironičen komad, bi lahko rekla za predstavo avtorice Yasmine Reza v režiji Mateje Kokol, ki na lahkoten način podaja težke teme. Osamljenost, odtujenost, zatajevanje, laži, vsakovrstne odvisnosti, s katerimi blažimo življenjski tempo (ter stres), čedalje bolj sprevrženi družinski odnosi in nerazumljivo vsemogočen pomen materialnega (predvsem tega, kar imaš pod palcem → Under my thumb z Rolling Stonesi za spremljavo). Sesut navznoter blesteti za vsako ceno. Pa še flirtanje, varanje in to, kako se ti življenje lahko v hipu postavi na glavo, že ob enem samem nepremišljenem koraku, kaj šele redosledu le-teh. Ki sprožajo verižno reakcijo in se kot torpedi zarinejo naravnost v srce in glavo. Izbor glasbe vsebino prepričljivo podkrepi: Hey you, out there in the cold, getting lonely getting old, can you feel me? Hey you, out there on the road, always doing what you're told, can you help me? Hey you, don't tell me there's no hope at all, together we stand, divided

foto: MGL-ja

we fall ... Upanje enostavno mora obstajati, kot tudi sodelovanje, sicer smo obsojeni na propad. Vredno premisleka in predvsem ogleda.

MG

PATERSON, KINODVOR

Kot otrok najprej dojameš, da obstajajo tri dimenzije, šele kasneje se temu pridruži zavest o obstoju časa. Tako nekako v eni izmed svojih pesmi razmišlja Paterson, na prvi pogled povsem običajen voznik avtobusa, v istoimenskem okrožju Paterson, in pesnik za »predak«. Živi povsem običajno, skorajda dolgočasno življenje s svojo izbranko (ki se stalno navdušuje nad najrazličnejšimi aktivnostmi in se z njimi tudi intenzivno ukvarja) in skupnim psom. Spodbuja ga, da bi kaj objavil, vendar on ni prepričan (po njegovem gre za intimno zadevo), potem pa ... nesrečno naključje. Simpatičen, ležeren film, za zanimivost pa lahko povem, da je pesem, ki jo pove mlada pesnica, v bistvu poezija režiserja Jima Jarmuscha. Ki je BTW v ne preveč številčnem izboru elitnih režiserjev po moji izbiri ☺. Priporočam v ogled. In še več.

foto: arhiv Kinodvora

MG

KNJIŽNE NOVOSTI CANKARJEVE ZALOŽBE

Petek trinajstega, za nameček tik ob polni luni, za vraževerne morda ni najprimernejši dan za predstavitev sveže knjižne ponudbe, pa vendar. Na prvi tir so najprej prišli domači avtorji; Andrej Hočevar, s proznim prvencem Dvojna napaka (za katerega recimo, da ni ☺) se večinoma ukvarja z urednikovanjem in poezijo, zato je dvomil o svoji pisateljski kondiciji. Iz povsem kratkih tekstov je sčasoma uspel sproducirati daljše, saj: ko krene, krene. V zgodbah se poigrava z resničnostjo in fikcijo (vmes je pač tanka linija), odlikuje pa jih, tako Blatnik, humor, ki ga na slovenski knjižni sceni kronično primanjkuje (se zelo strinjam!). Preselili smo se na področje bivše Juge, v Makedonijo. Knjiga Blažeta Minevskega Spominčice tematizira vojno, katero koli pač. Protagonista, moški in ženska, imata drug drugega na muhi, perspektiva pa je diametralna tisti iz Tisoč in ene noči. Slišati je zanimivo. Konca nam prevajalka preudarno ni izdala, in že smo se znašli v Flandriji, kjer spet vlada vojna vihra, tokrat nanjo

foto: Jean Nikolic

gledamo skozi oči mladostnikov. Vezni člen je glasba (ni slabo), vsebina pa poučna tudi za debate med starši in mladostniki o zavzemanju prave strani (relativnost izbire), načelih in še čem. Pa še eden (in skoraj edini), zaradi katerega sem tu, Michel Houellebecq s Podreditvijo. Knjigo odlikuje ironija (klasika), saj namerava Francoz arabskega porekla (super!) uresničiti Napoleonovo idejo in ideal Francozov nasploh, o novem rimskem imperiju. Izpostavlja še krizo kvaziintelektualne Evrope, saj je t. i. intelektualizem podlegel populizmu pa še čemu. Za dodano

vrednost prvič izpostavlja vprašanje Boga (zanimivo). Zaključili smo – kako prikladno – z Morfijem (za lajšanje stresa), kot je hudomušno pristavila urednica, avtorja Szczepana Twardocha. Nemška okupacija Varšave, v njej pa junak obeh narodnosti, ki je pred tem (kljub ženi in otrokom) užival razuzdano življenje na račun mame. Kakšno vlogo bo zavzel v teh trenutkih? Pustimo se presenetiti.

MG

foto: osebni arhiv

Izza rešetk:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

PROSTITUCIJA - ODLOČITEV ALI DISKRIMINACIJA?

V severnoevropskih državah je prostitucija, ki sodi v posebno vrsto kriminalitete, kaznivo dejanje. Vendar raziskovalni indeksi ne kažejo, da to zaleže. Če se namreč ozremo v človeško zgodovino, lahko ugotovimo, da je tovrsten kriminal izjemno trdoživ, tako kot vse avtohtone, prvinske obrti. Zato si lahko zastavimo temeljno vprašanje, ki ga lahko teoretično primerjamo z enigmatičnim vprašanjem: kaj je bilo prej – kokoš ali jajce –, se pravi – ali je bila prej dovoljena ali prepovedana prostitucija? A to vprašanje sega v čas razvoja najstarejših kultur in razvoja njihovih razlik, v čas vojnih in verskih pohodov in sprememb družbenih ureditev, skozi vse te dinamične procese pa se je najstarejša obrt uspešno ohranila do danes. Zakaj bi potem govorili o diskriminaciji oz. omejevanju pravic? Ne iz razloga, ker pri nas prostitucija od leta 2003 ni kaznivo dejanje, ne sodi niti v posebno vrsto kriminalitete, in ne zato, ker v Sloveniji nudenje spolnih uslug ni niti prekršek, kar pomeni, da se prostitucija finančno ne kaznuje, sploh ne; pri nas si tako pripadniki moškega kot tudi pripadnice ženskega spola mirne duše privoščijo tovrstno razvado (beri navado ali življenjski slog). Vendar o diskriminaciji v primeru te dejavnosti moramo govoriti iz preprostega razloga, ker so udeleženi v tem procesu preprosto oropani dostojanstva. Ženske in moški. Sploh ni pomembno, da je njihovo početje skrbno skrito očem javnosti (ali pa ravno zaradi tega), da ni niti najmanjše bojzani, da bi kdaj bili razkrinkani pri tej, da se malce hecno izrazim, »nuji«, pomembno je tisto notranje dojetje dejanja po tem; kaj ostane, koliko to posameznika zmanjša, oslabi, razvrednoti, kakšna vprašanja se porajajo ... po tem. Nedvomno pa gre pri teh posameznikih za temeljno vprašanje; za nezmožnost ohranjanja odnosov oziroma za nezmožnost razviti, vzdrževati in zdržati razmerje na višji, čustveni ravni. Gre za vprašanje čustvene nedoraslosti. Če

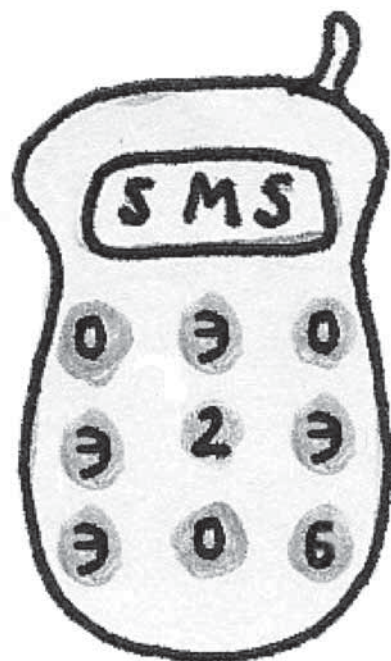

Laura Ličer

odmislimo ekonomsko stisko, ki nekoga pahne v takšen drastični položaj, da ne rečem ukrep, gre praviloma za prej omenjene čustvene težave. Za vse udeležene. Predvsem pa za tiste »mačo tipe«, t. i. zvodnike, ki dekleta neusmiljeno silijo v takšno delo, potem pa jim še bolj neusmiljeno odtujijo iztržek. No, to početje je tudi pri nas kaznivo dejanje! Še sreča ...

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

026
KRALJI
ULICE

08. 12.>> Pred leti sem brala Kralja, vulgaren se mi je zdel. Danes sem vsega prebrala. Čudovit je. Življenjske zgodbe, projekti Kraljev, anekdote prodajalcev ... Koristne stvari za vas in nas. Sedaj mi je žal, da sem prej zavrnila prodajalce. Tisti pred šentviško cerkvijo je res srčen, in ta pod št. 560 (Dejan Turk - op. ured.), mi ga je podaril, ko se mu jaz podarila nekaj iz trgovine. Hvala ti za prisrčno gesto ☺. V

29. 12.>> Vsem Kraljem uspešno in zdravo novo leto, še posebej prodajalcu št. 341 (Boris Maraš - op. ured.) in njegovemu pasjemu prijatelju (Tobi-ju - op. ured.), Biba

04. 01.>> Vse pohvale podajalcu (imena ne vem) pred Marketom Tabor (Tadej Gabrovec - op. ured.). Zmeraj mi polepša dan, ko me prisrčno pozdravi in se nasmehne ter vpraša, kako sem.

foto: Aleksander Petric

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

In Limbo. Pt#01_POGLED OD ZUNAJ

Leto 2017 se je začelo, Beograd pa je še vedno gostitelj mnogih, ki zapuščajo Vzhod v iskanju miru, predaha in ki sledijo življenju. Pot k Evropi vodi po *balkanski ruti*. Več sto ljudi, migrantov, še zdaj zavrača možnost, da bi šli v sprejemališča, in se poskušajo znajti po svoje. Brez podpore, kot brezdomci v zapuščenih hangarjih Savemale v centru Beograda med železniško postajo in avtobusno postajo Beograd - na gradbišču spornega projekta Beograd na vodi. Nekatere organizacije, morda tudi država Srbija - tega ne vem - prinašajo hrano, na katero se čaka v vrsti. Greje ali kuha se jo kar na licu mestu, na prostem. Umivajo se zunaj, vodo segrejejo v narejenih ali najdenih kanistrih, pri umivanju pomagajo eden drugemu. Hangarji so iz betonu, brez oken in vrat, grejejo pa se s tistim, kar jim pride pod roke v bližini železniške postaje. Drva, ki jih kurijo v hangarjih, povzročajo mnogo dima, čuti se saje. Potrebe opravljajo poleg. Iz notranjosti je slišati kašelj in jezik daljnih krajev. Na ustju Save, ki se steka v Donavo, je obupen mrz. Tik ob njih se dvigajo ogromne gradnje Beograda na vodi. Migranti so ločeni od gradbišča s panoji, ki delujejo kot velikanski ščit.

Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

foto: Miloš Stošić

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Slovenski kulturni praznik, dan odprtih vrat

KJE: - Mestni muzej Ljubljana, Gosposka 15, Ljubljana

- Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana

- Galerija Jakopič, Slovenska c. 9, Ljubljana

- Plečnikova hiša, Karunova 4-6, Ljubljana

- Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana

- Kulturni center Tobačna, Tobačna ulica 1, Ljubljana

- Bežigrajska galerija 1, Dunajska 31, Ljubljana

- Bežigrajska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana

KDAJ: 8. 2.

KAJ: Frank Uwe Laysiepen - Ulay: Jaz drugi

KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana

KDAJ: do 8. 2.

KAJ: Telesnost

KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana

KDAJ: od 24. 2. - 9. 4.

KAJ: Jaka Bregar, Fotografije 1982-2016

KJE: Bežigrajska galerija 1, Dunajska 31, Ljubljana

KDAJ: do 9. 2.

KAJ: Rajko Apollonio: Slike 2012-2016

KJE: Bežigrajska galerija 1, Dunajska 31, Ljubljana

KDAJ: od 16. 2. - 18. 3.

KAJ: Štefan Planinc, Novi svetovi - Risbe, slike, gvaši in lepljenke 1958-2009

KJE: Bežigrajska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana

KDAJ: do 25. 3.

KAJ: Milijana Babić: Sama si je kriva, samostojna razstava

KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, Ljubljana

KDAJ: do 10. 2.

KAJ: »Ljubljana se klanja Sloveniji« - Pozdravi iz Celja

KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana

KDAJ: od 1. 2. - 5. 3.

KAJ: Potopisno predavanje Tajska - Darja Taisa Cerkvenik

KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47a, Ljubljana

KDAJ: 14. 2. ob 18.00

KAJ: Kako ustanoviti podjetje in urejena poslovna dokumentacija - Andreja Zabret

KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, mediateka, Ljubljana

KDAJ: 22. 2. ob 11.00

KAJ: Alpinistično predavanje Alpski bojvniki - Viki Grošelj

KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana, Ljubljana

KDAJ: 23. 2. ob 18.30

Davor Marovt

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Glas noči - Kazimir Kolar (predstavitev inovativnega romanesknega prvenca)

KJE: Knjižnica Zalog, Agrokombinatska cesta 2, Ljubljana

KDAJ: 7. 2. ob 19.00

KAJ: Od nekdaj lepe... odprti oder branja poezije

KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, Ljubljana

KDAJ: 8. 2. ob 13.30

KAJ: Literarno - pogovorni večer Poezija in glasba - Peter Kus in mag. Tomaž Lapajne Dekleva

KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana

KDAJ: 9. 2. ob 18.00

Razno

KAJ: Nova frekvenca, glasbeni pogovor v živo: Žan Tetičkovič

KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, Mediateka, Ljubljana

KDAJ: 16. 2. ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

OGLASNA DESKA

V pričakovanju pusta, da nam prežene zimo bomo kupovali darilca za zaljubljenca. Zato kar hitro v trgovinico oz. Posredovalnico rabljenih predmetov kjer imamo za vas zelo, zelo zanimive predmete vseh barv in velikosti. Se vidimo!

Ponudbo si pogledajte tudi na: www.robaraba.si

Društvo za zaščito živali Pomurja (DŽŽP) je neprofitno, prostovoljno društvo, v katerem člani delamo predvsem na tem, da bi preprečili zlorabe in zanemarjanja živali. Redno izvajamo predavanja na osnovnih in srednjih šolah, vrtcih, poletnih taborih, oratorijih, .. in delavnice v romskih naseljih. Ozaveščanje in preventiva sta za nas primarni in najpomembnejši dejavnosti.

foto: MG

Zato delamo veliko na terenu, hodimo od vrat do vrat, preverjamo prijave in se čim več pogovarjamo z lastniki živali. Predvsem s sterilizacijo in kastracijo preprečujemo legla nezaželenih mačjih in pasjih mladičev. Zadnja leta se vedno bolj posvečamo tudi rejnim živalim, ki so daleč najbolj izkoriščene, zlorabljene in prezrte živali, katerih zlorabe se dogajajo pred našimi očmi, brez slabše vesti. V društvu smo tudi sami posvojili dve pujsi in štiri krave za katere skrbimo. Vsakodnevno pa skrbimo tudi za približno 150 prostoživečih muc, jih hranimo, gledamo, da so zdrave in da se ne razmnožujejo. Delujemo na območju celotnega Pomurja, velikokrat pa tudi izven.

Omenjeno društvo je našemu, predvsem pa pasjim lastnikom darovalo bogato količino pasje hrane, ki so jo ti hvaležno razgrabili. Hvala za sočutje, razumevanje in predvsem srčnost! Kralji ulice

Izšel je slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Prijateljstvo je najboljša zdravilo. Vodič za ustvarjanje skupnostne mreže podpore za duševno zdravje. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice se za donacije zahvaljujemo:

- DUNYA DONER KEBAB
- pekarni OSEM
- slaščičarni ZVEZDA
- Društvu Lajka za donacijo hrane za pse
- podjetju SPAR za veliko donacijo sadnih jogurtov
- LIDL Slovenija za donacijo različnih prehramnih izdelkov in posteljnine, blazin in brisač

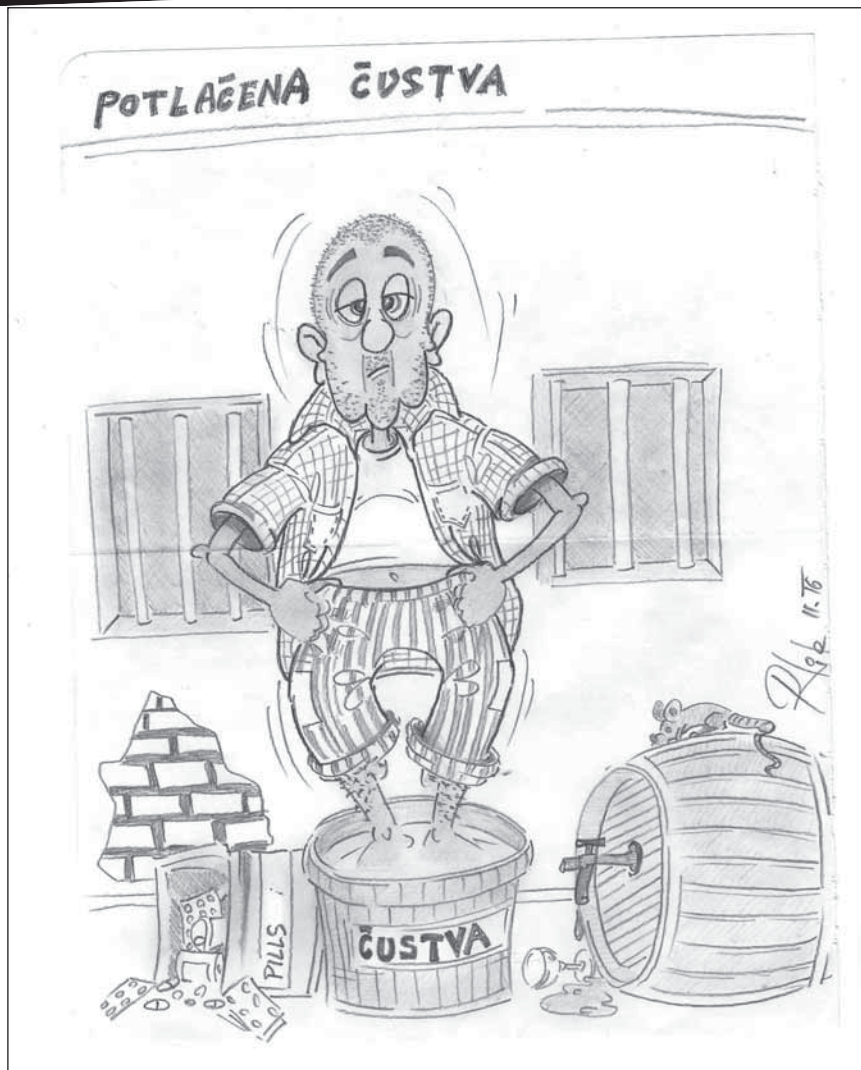
Se priporočamo za naprej.

Ker je zima na velikopoteznem pohodu, bi našim uporabnikom (odraslim in njihovim otrokom) še kako prav prišle rabljene drsalke, smuči in pancarji. Če ima kdo željo, voljo in seveda potreben material, lahko pokliče na tel. št.: 059 022 503, gsm: 030 323 165 (Nika) ali piše na mejl: info@kraljiulice.org. Že vnaprej hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

029
KRALJI
ULICE

Rade Nikolic

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Za požar zadostuje ...,
- (2) izdelovalec sira,
- (3) star, ničvreden avto,
- (4) N'toko je ...,
- (5) velika pisana papiga.

030
KRALJI
ULICE

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Šale

Novoletna jelka

Trije pijančki gredo v gozd po novoletno jelko.
Iščejo in iščejo, po več urah pa končno eden predlaga:
»Kaj, pa če vzamemo kar eno brez okraskov?«

Helena Koren

Lakota

Učiteljica je pri uri slovenščine napisala stavek: »Reven moški
je umrl zaradi lakote.«
»Peter, kje je subjekt?« je v nadaljevanju vprašala.
»Verjetno na pokopališču,« je izstrelil Peter.

Marija Kraljič

Pred birokratskimi vrati

RINI!
Če to ne pomaga, VLECI!
Če tudi to ne pomaga, potem NE DELAMO!

Helena Koren

foto: Aleksander Petric

Aforizmi

ČE TI NEKDO PONUDI PRST, LE PAZI, DA NI SREDINEC.

N2

ŽIVIMO VSE BOLJ TEORETIČNO, KER JE PRAKTIČNO
NEMOGOČE.

Helena Koren

ALKOHOL NE REŠI PROBLEMOV, TODA ALI JIH MLEKO?

Helena Koren

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.
Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Antonija Grahek in Dejak Mito iz Novega Mesta, Drago Repe, Kostja Dolinar in Vladimir Kočevar iz Ljubljane in Vilma Mavrič iz Sevnice.

JANNE
KARLSSON
-2015

SONY IN DOBRA VILA

Kot vidite, intenzivno iščem službo.